

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.
A somogy megyei gazdasági egyesület hivatalos lapja.

Megjelen a lap legalább egy íven január hó 1-től kezdve minden hó 1-én 10-én és 20-án. — Előfizetési ár postán szétküldéssel és helyben házhoz hordva egész évre 5 ft., félre 3 ft. Negyed évre 1 ft 70 kr — Minden előfizető a tulajdonos kölcsön könyvtárát az eddigi fennálló feltételek mellett fel a r on használhatja. — Nyilttör egy Petit sorért 10 kr. — Hirdetéseket lát huzabos Petit sorért 1-ör 7 kr, 2-ör 6 kr. és minden további bolktatásért 5 kr. a belyegdíjért 30 kr. fizetendő. A bolktatási díj a a lap kezelését illető minden tárgy a kiadó hivatalhoz Nagy-Kanizsára; a lap szellemi tartalmát illető közlemények pedig, ugy minden levelek bérmentve a szerkesztőséghez küldendők Kaposvárra.

A t. cz. előfizetőkhez!

A negyedéves előfizetések lejárván, tisztelettel felkérjük az illetőket, előfizetéseik megújítására.

A kiadó-hivatal.

Neveljünk.

I.

Muller prudens ornamentum domus. Eccl. XXII. 3.

Vége a farsangnak. Van kit rémit; van kit kedvre derit. Érti mindenik a magát. — Hagyjuk őket. — Kinek hát-germozón végig fut a hideg, elég neki aggodalma, ne adjunk hozzá. — Kinek szive tele örömmel, neveljük azt, nehogy kedves papáját gyötörjük.

A farsang sokaknak nyit kéj-palotát, habár szalma földi a boldogok gonyhóját, míg másokat holtig tartó gyászba dönt a fény-lakokban. — Nem a farsang teszi ezt. Nem! — Menjünk egy-kissé előbbre. Nézzünk vissza a bölcsőig és kutassuk mitörténik a osaládok szentélyében.

Megszületett az üntudat nélküli gyermek; sem jó, sem rossz az: de el vannak hintve koblébe olyan magvak, melyek bizonyosan ki oiszranak, és önként siva hűvekednek, hogy édes, vagy fanyar gyümölcsöt hozzanak egykor. Olyan kis jószág az assz, mely korán elfogad minden benyomást, és megtartja azt. Szerencsés a szív, melyet édes mamája, mint az okos és jó kertész zsenge növényeit korán megóvjá, és helyesen ápolja. — annak idején el kezd készítenni rendeltetése szerinti érzelmek ápolására, ismertetek gyűjtésére.

Igen: Édes anyák! csak ti bírjátok azt a varázsa erőt, mely a szívet idomítani, érzelmeknek irányt adni képes: mitől utóbbi szellemi fejlődése függ. Szívetek alatt fejlődött az ember élet bimbója, emléttük édes nyévt szivta első lépszertől, karjaitokon nyugodott, és lett üdítő enyhet, kebletek adott legbiztosabb menedéket: azérz ájkaitokról lesi legnagyobb figyelemmel és fogadja hódolat teljesen akár az úr félelmére, akár a lion szeretetére oktató szavakat. — vagyatok legközelebbi rokonai, legnagyobb jótevői édes tieiteknek. Érti ezt minden jól nevelt gyermek; azért az édes anyai szolid oktatás egész életére elegendő vezér, tanácsadó, bíró, erényes életre serkentő, bűn merénnyel óvó szer. A korán kezdett jó nevelésnek édes emléke úgy elárád a szívből, hogy mindentől irtózik az, mi a jó anyát kösérthetné.

Az okos anya csak maga képes idomítani szíllöttjét és elkészíteni az élet bér minő pályájára, hogy nemőnek díszé, házájának hasznos és rendíthetlen polgára, vallásának szilárd híva, az emberiségnek egyenes, szilárd jólkü barát-

jává fejlődjenek idővel; és legyen mindenkör véreit, faj és honfi társait szerető, az öregeket tisztelő, a szegényt gyámoldó, a törvényeknek önként hódoló egész életén át. A zsenge kor első nevelésével teheti az okos anya, hogy gyermeke öltözzék osinosan, tisztán hii pipere nélkül; társalogjon feszelen, büszkeség nélkül; legyen takarékos fősvénység nélkül, munka szerető haszonlesés nélkül, tövékeny kérkedés nélkül, jót tevő aljas érdek nélkül; legyen szelíd de ne bárgyu, bátor, de ne dacos, nyájas de ne vakmerő, ajtatos és nem tettőt, őszinte és nem szineskedő, szemérmes, nem buta, buzgó tetteiben de nem rajongó. Az okos anya munkája s ha kellemesen fejlődik a test, növekedik korával ereje, élete vidor, fordulata ügyes, mozgása ildomos, mindenkör éber és szorgalmas; mi által szellemi fejlődése megkönnyítetik, fölfogása könnyűvé, ítélete beható leendő.

Nagy földadat tehát anyának lenni, de nem lehetetlen teljesíteni kötelemét. Minden attól függ, ki mikép készült el az anyai nagy nővre, és gondolkodott-e komolyan arról, hogy tőle függ nem csak tulajdon, és gyermekének jóléte, öröme, becsülete, ldve: de a hazáé, és vallásáé is. — Igen: a hazáé. A haza egyes családokból álló nagyobb társulat, melynek általános jóléte az egyesek erényén, képességén, közreműködésén alapszik. — Egy szellem vezesse minden egyes tagját az egész társulatnak, legyen főbb vagy alacsonyabb állásu. Az állás különféle fokozatai szükségeseok; sőt épen ez az, mi ozétra vezet, ha mindenkinek tövékenysége a közjóra állásához mérve van. Ki föntebb áll, ne ingerelje az alantabb állót; és kit a végzet alá helyezett ne irigyelje amannak vélt boldogságát, ne is erőlködjék hozzá hasonló lenni. Ki van mérve az életben mindenkinek hatásköre: szerencsés ki túl nem vágyik saját határán, s nem bizza el magát a mulandó szerencsében. Boldog ki megelőgedett sorsával. Itt van az okos anyák legszebb kötelességeinek egyike: oida mlkődni, hogy a kised barátokozzék meg jövőjével, és már zsenge ártatlan korában túl ne becsülje magát. Valalio! olvastam és meggyőződtem igazmondásáról, mintán a történelmem bebizonyította: „Mig a római asszonyok erény, s erélyteljesek voltak, állott Róma és szonnal mint a nők pulyák s fényűzők lettek, megdőlt a roppant birodalom.

És a vallás? igen: a vallás sokat nyer a jó anyák által és veszt, mindent elveszt, ha azok kivetkeznek azon természetes hajlamukból, mely a valláskegyeletre önként vonja gyengéd szívöket.

BUVÁRI INCZE.

Néhány szó a takarékpénztárak körül.

Olvassuk, hogy honunkban imitt amott új takarékpénztárak alakulnak. Ez kellemesen győz meg bennünket, mikép a nemes eszme-

nélünk mindinkább terjed, de hogy a takarékpénztárak szükségünknek megfelelő száma hozassanak, s ugyan a szokásos alapszabályok korlátai közt, de körülmenőkkel alkalmazott bizonyos elv ol vezetessenek, arra még eddig elég erélyességet kifejlesztve nem látunk. — Pedig, hogy a takarékpénztárak épen népszerű és egyszerű szerkezetűknél fogva, általánositva hazánkban, pénz és az azzal összefüggő annyiféle viszonyainkon nagyon, s idővel még inkább orvosolnának, azt egész meggyőződésemmel mondhatom.

Nézzük példának Helvétit, ottan nem csak minden körlet (Canton) de minden járás főhelye bir takarékpénztárral. Méltán bizalommal viseltetvén általánosan a közönség a helybeliek által kezelt helybeli pénzintézet irányában, abban kamatozás végett beteszi a vagyonosabb alkalmazáson kívüli pénztekéit, a munkás megtakarított állérjeit. És minő eredményeknek örvendnek így ottan az egyes Canton vagy járasok: hogy az egyfelől hoverő tőkék, határaik közt tartva, más felől kölcsönadára, gazdaság, kereskedelem, ipar stb. elősegítésére hasznosítatnak. — hogy pénz tekintetében is ugy szólnán autonómiajukat fenn tartják, nem levén a nagy világ-piacok, idegen állam kölcsönök, sorajgyek, pamutkrisisok stb. Általi pénzmozgás és igen gyakran károsan visszaható mozzanatainak annyira kitéve. Egyesekre nézve pedig, mint ma már bár ki is fölfogja, különösen azon előnyök nyujtatnak, hogy t. i. a ki befizet, pénzt mindenkor helyben vagy közelében biztosan kamatoztatja, vagy az által illetőleg idővel magának a legkönyvelmes és előnyösebben életpénzt (Rente) biztosít, továbbá a befizetett pénz kerületében levén kiadva, saját netáni üzletére vagy foglalkozására közvetve szinte csak jótékonyan visszahat, a ki pedig kölcsönt vesz, ahhoz közelében olcsó kamatok mellett jut, s mindenkör, a mikkor arra szüksége van, — s nem könnytelen távoli piacokra folyamodni, hol a kölcsönvétel nagyobb költség- és nehézségekkel volna eszközölhető.

Ebből kitetszik, hogy ha mi is a nálunk már szép számban létező takarékpénztárakat minden megye és járás azékhelyére kiterjesztani igyekszünk, a takarékpénztári közeli bizottmányok részéről pedig elvilog a jelen helybeli viszonyokhoz alkalmazott, tapintatos, gyors és bizalmat ébresztő eljárást használnak, s a köznépre kellő felvilágosításokkal hatni fáradoznak, ugy hazánk és minden valóságossággal aránylag azon kedvező eredményeknek nézhet előbe, melyeknek Helvétia örvend. Rajtunk áll tehát a szerencséslegességből kilépni s önmagunkon segíteni. —

E—a II.

Levelezések.

Sámeg, mártius hóban.

Tisztelt szerkesztő ur! Egyhangú sajtólan társas előtűnkre villanyozólag halott ismert jelenségű tánc-művész, Lakatos Sándor rövid ideigi itt mulatása, melynek tartalma alatt mintegy összeforradva, testvéries egyetértésben álltunk.

Jól osott szívünknek a jelen válságos időben, midőn testileg, lelkiileg szenvedünk, körünkben látni az örök vigkedélyű s hazafias lelki művészt, ki a régi jó névhez kötött reményeket betölté. — Ó még mindig a fáradszón és mozgékony véru Lakatos, ki már már előhaladt kora dacára, valóban bámulatra méltó kitartással halad pályáján; bár a színház-intendánsnak lelket szállná meg a gondolat: hogy a kinttű táncművészt nézeti színházunkhoz juttatásá be. Mert benne nem csak igen alapos, tanítót, de egyszerűsággal önálló becsű szerzőt bir a nemzet,

ki eltérve — tömörök szabó és borbély leányekből lett collogáltól, oly tisztelőre méltó helyet foglal el művészele osztályában ki fttörő a nemzet ősfelleget nemes tánczának eredeti oharakterét fenn tartani, megőrizni.

Mi legalább és hiszem az ország jelentősebb része, illyennek ismerjük őt. Ugyan azért kinttű szerencsénknek tartók közöttki megjelenését — melyben, hogy részeseitűnk, egy bizonyos idővel gazdag urnak-köszönhetjük, ki Lakatosát különféle mézes mázas ígéretek közt hívta Sámegre; mivel azonban igéni könnyebb, mint megadni, kénytelen volt Lakatos a veszett fejzésének nyelével is beérni — mert hisz nem nagy különbség 120 és 20 forint közt — mely összegek elejéről biztosítani ígérték, míg azonban rájött a sor, 20 forinttal és három flaskó óborral kidugták a szemét — de hagyján! evett sok ingyen ebédet, s részeseitű sok rokoní közszerítésben — ez pedig a soknál is több!

A tanuló ifjúság kedvéért Lakatos egy igen fényos bált is rendezett — a siker meglepett — a szülők örömlükben sirtak és Lakatos zsozbo csak ugy zörgött a sok élje n és köszönöttől; de ezen felül kinttűtetésül még azon maradólag fogyasztó társaságnak is tagjává tették, melyet ama bizonyos gazdag ur a rendeki bátról fenn maradt ételök elfogyasztására szervezett.

Bizony ha Lakatosnak olyan mestersége volna, mint névé, hát az öt földlített úr több munkát tudna adni sorban épülő új hazában; de ez a lábasznt olyasmi előtte, mely semmi kamatot nem hoz, sem más hasznot nem hajt.

A közönség egyőbiránt elég szives és lelkes volt Lakatos irányában, kit anyagi vesztességében ezen egyetlen baráti részvét vi gasztalhat.

F. B.

Sílfok, mártius hó 26-án.

E hó 20-án lett itt az első országos vásár a szokásos szertartás és ünneppólyel megtartva, a vásár terin egy magis alványról 10 akó bort folytattak le és 1000 zsonlót szortak szót a nép számára, rá egy nagyszord ebéd volt rendezve a nagy fogadó termében, melyben a helybeli előljárók és a környékbéli gazda tisztok és több földbirtokos urak vettek részt.

A lelkesítő toásztok sem hiányoztak, többek közt megemlést érdemel Balassó Bozsokról, melyek igen talpra esettek voltak. Több ujság nincs.

SIÓMELEKRI.

Mohács, márt. 18. 1865.

E hó 13-án kezdődött meg a Dunán a gőzhajózás. A személyszállító gőzcsók Mohácsról Pestre hótünkint 4-szer, Pestről Mohácsig ugyan annyiszor, de innót lefelé az al-dunai tájakra csak 3-szor menend. Az időjárás jelenleg nemcsak a mezeli munkákra kedvező, de a közegazsági állapotot is naponkint igen vesélyeztetli. A városi kóroda telve van hagymás botogokkal, magánházakban ugyan e korban szinte sokan szenvednek. Tavaly ilyenkor már a szőlőhegyeken föltakartak, szántottak javában, míg a szántóföldöken még most is talául havat. A föld ugyan jól átázott a télén, de kolbit is már neki a nedv, most két év óta elég ázomjazott, ugy, hogy már jóvótunkba is a víz nem csorgott, hanem csak csapogott (szivargott); nem kétlöm, hogy a tonyászetgo a sok nedvség igen kedvező leendő. De majd elfeledvén, hiáz az emhorek már hém is ohajtának jó termő évet, hanem azon fohászkodnak, hogy bár csak egyszer kovés bor, kovés kenyér teremne, akkor tán jobban kelne el a buza, mert szoritók mit is ér a sok, ha nincs auoyi értéke mint a kovésnek!

Szerencsém vagy tán szerencsétlenségemre nekem abból az Isten áldásából se sok, se

kovács nincs, így nem vádolhatom az eget, hogy miénk ad már oly jó tornást; már a kinok ez ellen panasza van, bizonyosan rosszul teszi, mert a jó mindig jó marad ha még annyi volna is, elfonban a rosszabb a kovács is sok. KUGYERAY.

Hírek és események.

△ Bátorokodom a „Rajta fiuk vigadjunk“ című dalkönyv t. oz. előfizetőit tisztelettel tudósítani, hogy becses türelmüket kénytelen vagyok, noha igen csekély időre még igénybe venni. — Az eddig tartott huzamot a nagy költséggel külföldön kiállított czimlap, az ujonnan üntetett betűk a a papír megválasztása eszközölték. De másrészt van szerencsém a nagy számú t. oz. előfizetőket értesíteni, miszerint az idő alatt is új dalokkal bővült a dalgűjtemény s a kiállítás oly esinnal történik, hogy a t. előfizetőket teljesen ki fogja elégiteni.

Ex alkalommal fűhivjuk a t. oz. dalközönséget, egy szinten a honi dalköröket utolag, hogy a gondal szerkesztett dalkönyvre előfizetőket a diszpédánnyra 1 ft. 20 krral, az egyszerűen beküldött példányra pedig 80 krral még mindig elfogad a kiadó.

Kértem a t. lap szerkesztő urak e nyilatkozatot becses lapjukban felfogni.

△ Bistos forrásból értesülünk, hogy a Pozsonyban alakult „Hungaria“ című tűz- és jégkár elleni biztosító egyletnek főgynökségét Zala és Somogy vármegyékre nézve Scherz és Engländer helybeli kereskedő urak vállalták el és az említett megyékben szervezését már meg is kezdék. Üdvözölve e szép hazai vállalatot, ajánljuk a közbirakosság figyelmébe.

△ Az egész országban az árpa legolcsóbb ára mellett sem örvend keletnek, de azért a sör nálunk még is megtartá előbbi árát, holott a kassai és más hazai lapokból értesülve másutt a sör ára 7 krra szállított. Valjon nálunk fogják-e azt utánozni?!

△ Volt alkalmunk hallani a helybeli gymnasiumi ifjúságot négyesekben úgy mint magán dallammal kíséni a szent misét, valóban dioséretet érdemelnek; de tapasztaljuk, hogy mióta tisztelendő Letlinger ur köztünk van, a magaszkodas dal az ifjúság közt emelkedett. Másképp van ez a helybeli dalárdánál, mely nem előre, hanem rákként visszafelé vándorog.

△ Brunner helybeli kávé s napokban zsebéből, — állítása szerint — 101 frt. papír pénzt ejtett ki saját helyiségében, mely egy elmasztott, hogy a tulajdonos szép igérettel mellett sem láthatott abból eddig semmit.

△ A tartós hideg idő nagy faszilkséget vont maga után, mivel a jól számító gazdák ellátva magukat fával úgy mint más éven, de bezzeg az idén kifogytak, mert majd egy harmadrésszel több kelle, hogy a zord időt szobáikból kirekeszék, gondolhatjuk, hogy a rossz utak, mennyire hátrálak és nehezíték a fa ide hozatalát és hogy mily drágán kelle a taliga fát a házi gazdának helyben megvásárolni.

△ N.-Kanizsán az ez évi 2-dik országos vásár április 10-én tartatik meg, ennek jól sikerülte igen kívánatos volna az üzletvivőkre nézve.

△ Az ez évi ujoncozás április 2-án veszi itten kezdetét, s mint minden évben úgy az idén is a „zöldfa“ nagy termében fog megtartatni.

△ Lakatos Sándor táncz-művész Z.-Egerszegen kellő pártfogásban bevégezvén tánczoktatását; husvétra Kaposvárra kezd meg működését; ajánljuk hazánk e jeles művészt a szűléknek úgy, mint a tánczkedvelőknek becses figyelmében azért is, mivel a test szépen fejlődésének egyik legfőbb kelléke, a tánczban tapintatteljes művelés.

— Lakatos Sándor a „Népköltészi“ című lap szerkesztője, hogy a hazai kertipart gyakorlati uton is előmozdítsa Angolországból hozatott első jeles vetemény magvakát, és szokat a nála (Hákos-Palotán, vasúti és posta

állomás) megrendelőknek az ár után vételével elszállítatja a látható jutányos áron: Boró 20 válfajból fontja 30—50 kr. Káposzta 16 „ „ „ „ 10—12 „ Karalábé 2 „ „ „ „ 8 „ Kékkáposzta 2 „ „ „ „ 10—12 „ Rózsakel 3 „ „ „ „ 15 „ Saláta 3 „ „ „ „ 10—20 „ Vöröses okéla legjelesebb új „ „ „ „ 10 „ Murók rópa korai és késői jeles „ „ „ „ 6 „ Vöröshagyma 7 válfajban „ „ „ „ 12—15 „ Rópa savonyitva való 2 válfajban 6—8 „ Összeállítva kisebb nagyobb gyűjtemények 1 ft. 2 ft. 50 kr., és legnagyobb 5 ft.

Nevezett szerkesztő ur jelenleg a „gyakorlati kertipart egyesület“ alakításával foglalkozik, melyek alapszabályait lapja 5-dik számában közölte, és az azt kívánóknak megküldi, valóban kívánatos azon gyakorlati irányú egyesület minél szélesebb körbeni elterjedése, hol tényleg a munkák közeke — és nem üres szavak állának kézen hazai eme iparunk előmozdítására.

(Hiba igazítás.) Lapunk 8-dik számában Gyógyítható-e a lovaknál előforduló bűrfőro? közöltünk az 13-dik sorban „befertőztelt, tott 29, ebből elhullott 2, leszuratott maradt beteg 26“ helyett: „befertőztetett 29, ebből elhullott 2, leszuratott 1, maradt beteg 26“ olvasandó, továbbá: a 34-dik sorban „test vegyűltető“ helyett „test szorvezető“; a 41-dik sorban „vászaron“ helyett „vászorán“; a 47-dik sorban „redes bórnel“ helyett „rendes bórnel“; a 2-dik hasán 1-ső sorban pedig „öt“ — hat heteg után“ helyett öt — hat hetek után“ olvasandó.

Kaposvár.

○ Mielőtt utolsó számunkban az „Új rév a Dráván“ című levél megjelent volna, már erőlyesen intézkedett ez érdeemben a tek. megyehatóság. Az építő tulajdonossal, ki hatósági engedély nélkül kapott vállalatába, nem csak a révet pusztította el, hanem a jégkároslak javára 20 frt o. értékig meg is büntette.

△ „Hervadt virágok“ ozim alatt a napokban egy kis fűzet került ki a kaposvári nyomdából, mely néhány elbeszélést és költeményeket tartalmaz. Írója Németh Ignác. Ha jól jut eszünkbe, e lapokban már el volt ismerve a szerző hívatottsága, midőn 1 felvonásos vígjátéka az itteni színpadon színre került. A tehetséget e fűzetben sem lehet megtagadnunk a fiatal írótól; de ha tanácsunkat akarja követni, úgy felhagy a versírással a a prózai téren fog működni, melyen természetesen, ép humora több sikert ígér. Jelen költeményei közt egyet emelhetünk ki, az „Irmához“ címzett daltok elsőjét. Nem kifogás nélküli elbeszéléseiben bírja a könnyű nyelvet; tolla élénk s az itt-ott drasztikus kifejezésekben majd simítani fog az idő és tanulmány. A mű tiszta jövedelme jótékony célra van szánva.

* Zalamegyének honleányi erényekben kitűnő leányát, a szép és bájos gróf Deym Mariánka kisasszonyt f. évi május hava 1-én vezeti oltárhoz gróf Larisch Jenő, morvaországi földbirtokos, Istentől áldás a boldog frigyre.

* A Dráva mellől írják nekünk, hogy a közelebbi napokban Slavóniában minden víz alatt volt. Valpón akkora a víz, hogy osónakkal közlekednek; több ház összeomlott.

* Harkányból tudósít levelezőnk, hogy a bodonyi izraelita keresmaeros fél éves leányának tökéletesen kifejlett emlékei vannak, melyekből tej folyik. Mint természeti ritkaság, mindenesetre említésre méltó. Azt is írja levelezőnk: hogy Ő Felsége, a Császárnő, az idei saison alkalmával meglátogatná Harkányt (?)

* Csombárdon 50 akó, jó tagyoni (Zalamegye) bor van eladó, 1842, 1855 és 1862-iki évekből.

* A Bényei István igazgatása alatt levő, s husvét más napján Pécsről szék-városunkba jövő színtársulathoz következő tagok vannak: Balla, Beődi, Czakó, Szép, Tamási, Szigetközi, Ujházi, Laczkó (karmester), Virágháti, Adonyi, Havi Kaposvári, Bényeiné, Czakóné, Szigetközini, Szilágyiné, Szilágyi Teréz, Harányiné, Laczkóné, Dóri Amália, Dóri Judith, Gildai Ernesztina, Grimm Lilla, Grimm Louisa, Berzsonyi Julia stb. stb.

A játékröndben következő darabok ígértetnek előadásra: Szövetségesek. Idegesek. Sheridan. Nevelő. Brazíliai. Szerelme politikája. Az utolsó eszköz. Kiszértés. A nagy mama. Tűs a zárdában. Orótes és Pilados. Napam boldogodog. Király házasság. A fősvény. A szomszéd álmái. 12 óra. Egérfogó. Halál fejt horozegnő. Villám Bandi. Porderek ur bajai. Színházi bohóságok. Fips. A kém. stb. stb.

Az operettek: Tíz lány egy férj sem. Egy hajó legénysége. Macska. A szakállas farkas. Fecegek. Szerelmes kántor. Kofák. Elizondó leány. Dunan. Dajka. Varázshagedű. Vig ozimborák. Nőnövelde. Savoyardok. Fortunio dala. Choufleuri. Eljegyzés lámpafénynél. Álarcos menet. Orpheus az alvilágban. stb. sb.

* 22—23-án fagyott, havazott ismét, s kicsinyben a mult viharok ismétlődtek. Ez a nyolcadik részlet, mit az ép oly hosszú mint szigorú télel utalványoz az idő. E rátákat pedig már örömet elengednek gazdáink, mert sem széna, sem abrak több gazdaságban.

* Hogy az irodalom pártolás, mint a hazai ügyek egyik legfontosabbika, mily szomorú lábon áll, mutatja azon körülmény, hogy az új Caesar annyi kíváncsisággal várt a világfigyelmet keltő művére, Ráth Mór buzgó kiadónk alig tudott 3-400 előfizetőt összehalászni a két hazából! Kétségbe kellene esnünk e szomorú tény elöidéz részint szegénység, részint közönyünk felett, ha e téren is jobb időket nem reménylenénk? Talán itt is örökös a nemzet geniusa?

* A Kaposvárott alakulandó segélyegylet martius hó 23-án tartá meg első ü.ését, hatósági engedély mellett; melyben ideiglenes elnöknek Könyöberg Adolf választott. A választmány is megalakított, mely a felsőb jóváhagyás elé terjesztendő alapszabályokat fogja kidolgozni. A választmányban vannak: Ns. Bernáth József, 1-ső alispán, Szalay Károly, Szobovics Nándor, Fodor Pál, Kovachich Öszinte, Seffer Alajos urak stb. stb.

* Szigeti Imre szinigazgató, következő hirdetést boosított közre:

Az ördög pilulának előleges hirdetésel Párisban ezer, Budán, Bécs és Berlinben száz előadást ért, nagy látványosság:

Az ördög pilulái. Adatni fog a pécsi színházban egymásután 3-szor következő napokon u. m. f. évi martius 30-án, április 1-én és 2-án: Az előadások megkivántató új jelmezek új díszletek, gépezetek, t. nemények, ének és nagyszerű csoportozatok a legpontosabb gyorsasággal eszközöltetnek, 12 képlettel 3 szakaszban, és 24 rendkívüli csodás tünemény előfordulásával. Ezenkívül a nagyszerű BACHANALIA. Ezen nagyszerű látványosság a színpadnak átalakítása miatt egymásután csak 3-szor adatik, következő helyérek mellett Páholy: 10 ft. Kis páholy: 6 ft. Zárt szék: 1 ft. 60 kr. Földszint: 1 ft. Karzati zárt szék: 1 ft. Karzat: 50 kr. o. é. Ezen előadáshoz szükséges gépezetek, melyek tündéres sebességgel eszközlik a színpad átváltozását s még eddigelő nem élvezett meglepetéseket idéznek elő gyorsaságokkal; nem csupán ezen előadásnak válnak díszere, de egyúttal a helyi színpad egész belterét bár a legnagyobb költséggel, de tetemesen megváltoztatják, s így jövőre is bármily előadásnál az eddigi hatást rontó lassu és unalmas szünetek a leggyorsabban lesznek eszközölhetők, s így az ördög pilulának, mostanság tüneményes és csodás látványosságai mellett a jövő években is ezentul és ezáltal eszközölhető díszes előadások igen dusan kárpótolandják majd a n. é. közönségnek e jelenben elkerülhetlenné vált ár felemelését. A n. é. bérlők tisztelettel kéretnek fel, hogy a három előadás bármelyikére helyeik iránt martius 24-ig rendelkezni

méltóztassanak. Vidékről a 3 előadás bármelyikére a színházi pénztárhoz címzett levélben a helyérek beküldése mellett a rendelkezések martius 27-ig elfogadtatnak. — Az előadást megelőzőleg a színház 4 nap zárva lesz. — Az ördög pilulák előadásai után a színi idény befejeztetik. — Kogyeikbe ajánlok Szigeti Imre, a pécsi és fehérvári színházak igazgatója.

Nyilvános hála.

Elmulasztatlan kötelességemnek tartom a nyilvánosság terére lépni és ott hálámot N.-Kanizsa azon n. é. lakosai iránt leróni, kik felejthetetlen és szeretett nővérem betegségében neki enyhet nyújtottak; eltemettetésé körül pedig anyagilag fáradoztak. Különösen pedig t. Schreier és Scherz orvos urak, ifju és öreg Bay György, nem különben Rosenstook urnak a legmélyebb hálámot fejezem ki azon óhajomban, hogy „fizesse meg a Mindenható, nemes jellemiek e szép vonását. Szommer Károly m. k. okl. főlelemi tanodai tanár s nevelő. (Beküldetett.)

Nyilvános köszönet.

A zalaegerszegi t. oz. cassinó egylet t. tagjainak azon hazafias jószágukért, hogy olvasó termüket vándor színesztűnknek előadásokra átengedni sziveskedtek, forró háláját nyilvánítja Várady Ferencz, szinigazgató és szintársulata. (Beküldetett.)

Vegyesek.

— Bécsben egy szobaleány kávéivás közben egy tüt nyit le, s bár az orvosi segély rögtön alkalmaztatott, az eredménytelen maradt. A szerencsétlen leánynak nyaka egy éjnyi rostonetes kinok után reggelre úgy megdagadt, hogy élete a legnagyobb veszélyben forog. Sem enni sem beszélni nem képes. Intő példa.

— Píózákat gyorsan szívásra birni Ujabb időben azon régi mód helyett, hogy a píózákat boros vízzel telt pohárba tegyűk, mielőtt azt a teatro alkalmaznék, azt ajánljuk, hogy kenjük be hátát közvetlenül közönséges óborral és hogy e mód biztosabb eredményre vezet. (E. T.)

— Nőgyilkosság Vilányban. A pécs mohácsi vaspálya középállomásán Villányban e hó 14-én Eckenfels Friedrich nevű lakos saját nejét fejéssel agyonütötte. — A szerencsétlen nő a tetesnek második neje levén s hallomás szerint ennek nagykorú gyermekei a gazdaságot törvényesen fölsoztották maguk közt, mostoha apjakat azonban, ki már évek óta azt segítette gyarapítani, kizárták; e rossz bánásmód okozhatta azt, hogy az érintett család már egy időben saját magán akart gyilkosságot elkövetni de idejében megúntatott. A most néjén elkövetett gyilkolás után Virágos mellett a folyóba akarta magát ölni, de ismét megmentetett; mire őt a hatóság elfogván, Pécsre a megyei törvényszék elé vitette.

— (Légből kapott rágalom.) Mily kevés alapanyagot és sokszor nem kis rosszakaratot tanusítanak némely n. lapok a hazánkra vonatkozó közleményeknél, újabb példa reá a Grácban megjelenő „Tagospost“ esti lapja, melynek f. évi márcz. 3-ik száma a következő esetet közli, még pedig mint olyat, mely a magyarországi állapotokra jellemző fényt derít: „Pécsről febr. 27-ikéről írják: — ugymond a nevezett lap, — hogy a szegességi szolgabíró egy malmot vett 3000 ft-on s azt kifosztta. A földmives, midőn a pónát hazavitte, utközben két osondőrt vett magához kíséretül, s azokat éjjelre s magánál marasztotta. Alig szunyadtak el, az ajtón kopogtak, s bobocsátást kértek. A molnár és naje gyorsan fölébroszték a csondőroket; fogyorosan a szegőn lógó ruhák mögé bujtatták, s fölnyiták az ajtót, melyen két alarozos rabló lépett be, a pisztolyt eszegezve a 3000 forintokért. Erre az egyik osondőr lött s az egyiket loterítette, a másikat elfogták. A két rabló pedig nem volt más, mint a helységbíró és a szolgabíró, a ki egy nappal előbb a malmot megvette. — Mintegy egy évvel ezelőtt, tökéletesen ezt a történetet olvastuk már némely lapokban, csak hogy akkor a színhely Orozország, s a szomorú vallami rendertizt volt. Hogy jutott eszébe a gráci lapnak e régi köhölmanyt épen a mi rovásunkra eleveníteni föl, nem akarjuk magyarázni, de miután ez esetről minden magyar lap hallgat, s jelenleg mi biztos forrásból értesítettünk, hogy a fent említett lap ujdondása által köhírré tett esemény adatainak, jónak látnók, hogy ha a sörökancsót szopogatná akkor inkább, midőn Magyarországot ily jellemű hírekre feni fogát és tollát.



Mily ódes a midőn halk-csendesen közölgöt... Mily ódes monni szent, vallásos örzülettel...

A falu sirjait híven megörjzö — Köszöntlek szent liget, köszöntlek gyászmezőt... Mily csendi mily némaság! a sötét, néma éjbe?

Haladjunk csak tovább: némák a szent falak, A padlat csong cupán halk lépteim alatt...

De oh én vakmerő oljítottm ide bátran, S szívem itt is dobog folséged szent lakában...

S esküm hallá a föld, hallá a nagy természet, Hallák oltárát s előttem oh nagy Isten...

Isten veled gyászhol magányosszent helyek! Kétszer vizhangozá a néma éj az óra...

La Valière hercegnő ölete.

Egy nővélen és 1708-ban Kölnben megjelent francia kiadás után fordította

RÉNYI REZSŐ.

(Folytatás.)

„Mindozokért tudnám vigasztalni magam, — teszi hozzá a bibornok — ha az ő vagy éppen az én érdekem úgy kívánna...

csületem, kötelez haláluk nélkül azt eslekednem, mivel fenntartásának tartozom. Mivel pedig minden erős szenvedélyben...

Ézután a részletekre monván át esedezik, hogy mondaná meg tehát a király, milly szoropet játszanék huga az esetben...

a huga iránti szenvedély csalódás, melynek befolyása alatt nem láthatja mindazt, mi e nőt illeti; hogy ő, ki nincs elfogulva...

Hogy végre történjék, minék történni kell mit sem törődik ha halálát okozná is, mert kötelessége teljesítésében halna meg...

Ámbár tudta a bibornok, hogy a király Mancini kánasszonnyal mindent közöl, kérte mikép főlőtte óhajtaná, hogy tudná az mind azt mit felőle írt...

Nyilt posta.

N-nak Légradón: Becses tudósításait örömmel fogadjuk; a kedves hírt kár volt előbb nem tudatal velünk. Sz. V-nak, Pesten: A kép tárgyában már intézkedünk...

A mely művekről itt meg nem emlékeztünk, közölkellenek.

Nyiltter.*

Kanizsán egy vendéglő a szarvashibákhoz igen megfelelőn — arany szarvas chéggel bír. A múltkor egy academicussal azon szerezéselenség történt...

egyedül, üres gyomorral távozik, nem bírván a „Spöiszottli“ magasztos stylusát fel-fogni. Halljuk tehát mit lehetett volna az academicus urna szerezéselenség napon...

hogy Longyel nyelvet akar valakivel ez által megörtetni, de ez nem hihető, mert ezen esetben gramatikával leende garnirova; — így azonban annyit jelent, hogy valakit a nyelv lonyel vagy tán valaki saját nyelvét...

Ü Z L E T I H I R N Ö K.

Nagy-Kanizsa, márt. 31. A mozi munka későn elkezdhetőse végett az árak valamivel javultak, mindamellett, hogy tudhatnók a hosszú télen át a hóval takart votések eredményeit. Mi jogyatunk: Buza 3 forint — 3 forint 25 krajár...

O alatt 8—10 foknyi hidegben didergünk. A sár és vizből már ki nem fogyunk, s pedig addig népes hotivásárainkalig lesznek. A mai hotivásáron is kevés tormék volt; az eladók jó feltartottak ugyan áruikat, de csak alant ár mellett találtak vevőkre. — Így álltak az árak: buza 2 ft 5 — 65 kr.; borád 2 ft.; kukorica 1 ft 70—80 kr.; árpa 1 ft 50—60 kr.; zab 1 ft 10—15 kr.

nos volt a panasz, hogy sokan fu arjokat sem árulták ki; többen hon is maradtak; azt tartjuk: legjobban tették. Innen-onnan azt is megörjük, hogy vásárokat sem tartunk; minek oda fáradni, hiszen oda hazánk foglathatjuk egymást; a kalmárok, borád és eladók pedig nem olégeszenek meg a nevelőközséggel; nekik pénz kell, az pedig nincs zsebtükben. Ha így megy, nem sokára csörrelé jutunk; borjuért csizmat; lóért aszúrt; atilláért ozukrot és kávét ssk. stb. — Astán itt leaz a hajdani arany idő! (m. p.) Keszthely, márt. hó 22. A váratlanul bekövetkezett fagy utainkat megjavította, bár a hetivásárok csak közönséges egyformaságban snylnek. A termények ily áron keltek: Buza 2 ft 60—70 kr. Roza 1 ft 80 kr. Árpa 1 ft 40 kr. Zab 1 ft 10 kr. Kukorica 1 ft 50 kr. Burgonya 70 kr. Finomabb ó-borok akója 8—9 ft. Ujboroké 3—4 ft.

Erre 25-án orós hószivatar; már is tórdig járjuk a havat, s így alapos reményünk van a tavasz boközöntével szánkázhatni. H—ó. Bőfok, márt. hóban. A lefolyt hatékban a zord idő következtében gabona piacunk csak gyéron volt látogatva, más miatt a kereskedés is runyhénok jogyozható, gabona ár: buza 2 ft 80—90 kr. árpa 1 ft 30—20 kr. kukorica 1 ft 20—40 kr. zab 1 ft 10—15 kr. búkköny zabos 2 ft 10—20 kr. alsó alsó mérője. Nagyobb öszegok nem kerültek oladásra. S—i. Bécsi pénzfolyam mártus. 26. 5% metaliqua 71.20; nemzeti kölesön 77.10; bankrészvények 794. — hitelintézeti részvények 183.20; ezüst agio 108.50; arany darabja 5.22. Felelős szerkesztő: ROBOZ ISTVÁN.

(3-3)

Hirdetmény.

Reichardt Ferdinánd hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Cs. polg. Károly Jánosnak, Reichardt Ferdinánd elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 14. sz. t. j. könyvben 1. 16. helyszíni az alatt bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul 1865. évi április 9-ik napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

Hirdetmény.

Hönig Jakab és neje Berger Bettli (Elia) hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Sára Józsefnek, Hönig Jakab és neje Berger Bettli (Elia) elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 132. sz. t. j. könyvben 1. 2. rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul f. évi március hó 20. napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

Hirdetmény.

Hönig Jakab és neje Berger Bettli (Elia) hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Sára Józsefnek, Hönig Jakab és neje Berger Bettli (Elia) elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 132. sz. t. j. könyvben 1. 2. rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul f. évi március hó 20. napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Tárnai Péter János lakosnak a fennnebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani. Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár febr. 24. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(3-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kozma János kádarkuti lakosnak a megjelölt házi pénztár követelése fedezésére lezárított és a kádarkuti község 182-dik számú telekjegyzékében 1. 1-8 rendszám alatt foglalt birtokilag 400 forint osz. é. becsült ingatlanok Moesold közönetben a helyszínen f. évi márt. hó 8. napján reggeli 9 órája — mint az első határnapon — elárverést fognak; a második árverési idő, ha notán az első vevő nem találkozik, f. évi április hó 28. napján reggeli 9 órája a helyszíni kitűztetik, azzal hogy ekkor fennebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is eladhatók fognak. Az árverési feltételek a törvényes közönetek iródjában mindenkor megtekinthetők. Kelt Kaposvárott febr. 20. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(3-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Gaál Alajos kádarkuti lakosnak a fennnebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani. Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár febr. 24. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(3-3)

HIRDETÉNY.

Feldreich Jakob hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Vanka Károlynak Feldreich Jak. elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 165. sz. t. j. könyvben 1. rendszám a bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul f. évi március hó 20. napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

Hirdetmény.

Zana József hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Büchler Móricznak Zana József elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 174. sz. t. j. könyvben 1. 1-16 rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul 1865. mártus 22. napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

HIRDETÉNY.

Bodó József hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Gutember Ignácnak Bedu József elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 1-26 rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul f. évi mártus hó 23-ik napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, febr. 24. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(2-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Somics Pál, Simonfi Jánosnak felperessége alatt Huszár István és Illetősek néjs Mosbaner Mária gombai lakos elleni követelése fedezésére lezárított és a Gombaközség 66 sz. telekjegyzékében 1. 378. 438. 522. hr. sz. a foglalt és bíróság 4300 ft. é. becsült ingatlanok Gombán a helyszínen f. évi márt. hó 8. napján reggeli 9 órája — mint az első határnapon — elárverést fognak; a második árverési idő, ha notán az első vevő nem találkozik, f. évi április hó 28. napján reggeli 9 órája a helyszíni kitűztetik, azzal hogy ekkor fennebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is eladhatók fognak. Az árverési feltételek a törvényes közönetek iródjában mindenkor megtekinthetők. Kelt Kaposvárott febr. 20. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

ba közönetben a helyszínen f. é. április hó 15-dik napján reggeli 9 órája — mint az első határnapon — elárverést fognak; a második árverési idő, ha notán az első vevő nem találkozik, f. évi április hó 27. napján reggeli 9 órája a helyszíni kitűztetik, azzal hogy ekkor fennebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is eladhatók fognak. Az árverési feltételek a törvényes közönetek iródjában mindenkor megtekinthetők. Kelt Kaposvárott január hó 14-n 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(3-3)

Hirdetmény.

Zana József hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Büchler Móricznak Zana József elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 174. sz. t. j. könyvben 1. 1-16 rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul 1865. mártus 22. napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

HIRDETÉNY.

Fias Máté hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Klein Lázárnak Fias Máté elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett T. kópány 78 sz. t. j. könyvben 1. és 1. rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul 1865. évi április hó 6. napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(3-3)

HIRDETÉNY.

Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár febr. 24. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(3-3)

Hirdetvény.

Zoka József hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Benca Ferenc örökösöknek Zoka József elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 391. sz. t. j. könyvben 1. 513. hr. szám alatt bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul folyó

(1-3)

Hirdetvény.

Özy. Farkas Pál hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Stein Józsefnek Özy. Farkas Pál elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 146. sz. t. j. könyvben 1. 1-8 rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul folyó évi április hó 21-ik napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(1-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bárdi Pap Ferenc kaposméri lakosnak felperessége alatt Bárdi Pap József kaposméri lakos elleni követelése fedezésére lezárított és a kaposméri község 123. sz. telekjegyzékében 1. egy hatod és 2. 2036. 2072. hr. sz. a foglalt és bíróság 690 ft. o. t. becsült ingatlanok kaposméri közönetben a helyszínen folyó évi május hó 1-és napján reggeli 9 órája — mint az első határnapon — elárverést fognak; a második árverési idő, ha notán az első vevő nem találkozik, f. évi június hó 1. napján reggeli 9 órája a helyszíni kitűztetik, azzal hogy ekkor fennebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is eladhatók fognak. Az árverési feltételek a törvényes közönetek iródjában mindenkor megtekinthetők. Kaposvár márt. 7. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(1-3)

Hirdetvény.

Kontrásky Ferenc és neje Riedl József hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a vesprémi takarékpénztárnak Kontrásky Ferenc és neje Riedl József elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 160 sz. t. j. könyvben 1. 1-6 rendszámig bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul folyó évi április hó 18-ik napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(1-3)

Hirdetvény.

Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, márt. 7. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(1-3)

Hirdetvény.

Zoka József hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Benca Ferenc örökösöknek Zoka József elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 391. sz. t. j. könyvben 1. 513. hr. szám alatt bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul folyó

évi április hó 20-ik napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani. Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, márt. 7-én 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(1-3)

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bárdi Pap Ferenc kaposméri lakosnak felperessége alatt Bárdi Pap József kaposméri lakos elleni követelése fedezésére lezárított és a kaposméri község 123. sz. telekjegyzékében 1. egy hatod és 2. 2036. 2072. hr. sz. a foglalt és bíróság 690 ft. o. t. becsült ingatlanok kaposméri közönetben a helyszínen folyó évi május hó 1-és napján reggeli 9 órája — mint az első határnapon — elárverést fognak; a második árverési idő, ha notán az első vevő nem találkozik, f. évi június hó 1. napján reggeli 9 órája a helyszíni kitűztetik, azzal hogy ekkor fennebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is eladhatók fognak. Az árverési feltételek a törvényes közönetek iródjában mindenkor megtekinthetők. Kaposvár márt. 7. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

(1-3)

Hirdetvény.

Viktor Szöllösi Miklósnak hitelközönetek összehívása: Somogy megye polg. törvényes közönetek mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Vilhelm Péternek, Viktor Szöllösi Miklósnak elleni keresetében a kielégítési végrehajtás utóbbinak a közzétett 311 és 528. sz. t. j. könyvben 1. rendszám alatt bejegyzett birtokaira elrendeltetvén, az árverési feltételek a kielégítési sorrend megállapítása tekintetéből hitelközönet tárgyalási határnapul f. évi április hó 8-ik napján reggeli 9 órája kitűztetik; mire hitelközönet azzal hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fennebbi ügyletek bíróság fognak megállapítani.

(1-3)

Hirdetvény.

Egyszeresind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fennebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, f. hr. hó 28. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Allerneueste wiederum bedeutend mit Gewinn vermehrt Grosse Geldverlosung von 2 MILLIONEN 331,700 MARK, in welcher nur Gewinne gezogen werden, garantirt von der Regierung der freien Stadt Hamburg. Ein Staats-Originalloos kostet 3 1/2 fl. ö. W. Zwei halbe dito kosten 3 1/2 " " Vier viertel dito " 3 1/2 " " Acht achteil dito " 3 1/2 " " Unter 10,000 Gewinnen befinden sich Hauptluffer von Mark 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 20,000, 15,000, 7 mal 10,000, 2 mal 8000, 2 mal 6000, 4 mal 5000, 3 mal 4000, 18 mal 3000, 60 mal 2000, 6 mal 1500, 6 mal 1200, 106 mal 1000, 106 mal 500, 16 mal 300, 106 mal 200, 8920 mal 92 Mark etc. etc. Beginn der Ziehung am 5. April. Unter meiner in weitester Ferne bekannten und allgemein beliebten Geschäfts-Devise: „Gottes Segen bei Cohn!“ habe ich bereits 19 mal das grosse Loos und erst kürzlich am 17. Februar wieder den allgrössten Haupttreffer ausbezahlt. Auswärtige Aufträge mit Remissen in allen Sorten Papiergeld oder Freimarken, führe ich selbst nach den entferntesten Gegenden prompt u. verschwiegen aus, und sende amtliche Ziehungslisten und Gewinnelder sofort nach der Entscheidung zu. Laz. Sams. Cohn, Banquier in Hamburg.

Értesítés. Felreértések elkerülése miatt ezennel közhírré tétetik, hogy sem Májgraber Ágoston ur, sem annak alügynökei az általam képviselt Banque részére üzletek kezdeményezésére vagy azok megkötésére megbizva nincsenek. Felemlitem ez alkalommal, hogy mind azok, kiket a Banque üzleteinek megindításával megbizok, e czélra általam írásbeli meghagyással láttatnak el, s így a feleken áll az alkudozások megkezdése előtt ezen meghagyás felmutatását kívánni. — Bécs, márt. 10-én 1865. A Banque de credit foncier et industriel teljes hatalmu igazgatója, Schaefer Nándor, s. k.

Haszonbérbe adandó birtok. Somogy megye Nagy-Bajomhoz tartozó nevazotesezen: Lőki pusztán 240 osztályozott holdakból álló birtok egy tagba, nagyobb részbe bszó termő földek, illő mennyiségbe lap rétek vannak, háromszáz kaszálható részbe véve, 2000 quadrat heiteltetett szőlővel és rendes birka usztatóval s elegendő lakással ellátva. — Ezen birtok haszonbérbe leginkább árendás birkásoknak ajánlatik. Ugyan Somogy megyébe Nagy-Bajomhoz tartozó Iencsinyi pusztán 120 hold nagy részbe erdei birtok, de birka legelőből álló, néhány hold szántó földel és jó réttel egy kis lakással ellátva, ugyan ezen pusztába, közel 28 hold buza termő jó szántó föld is hozzá adatik, ezen birtokok is leginkább árendás birkásoknak ajánlatik. — Az érdeklő fők bővebb tudomást levélbe vagy személyesen nyerhetnek mindkét birtokra nézve Bezerédi Boldizsár urnál Nagy-Bajomba 1-8

Bér- és örök eladási hirdetmény. A lengyel-tóthi ugynevezett Rajkó malom f. évi április 24. három egymás utáni évekre április 2-án d. u. 3 órakor a l. tóthi nagy vendéglőben árverés utján haszonbérbe ki fog adatni, közhírré adatik továbbá, hogy az Inkey család közös tulajdonai, a felső és alsó gamási, ih.-berényi, esicsói, ihárosi, antalfalusi és pogány sz.-péterei kortsmáltatási jog a hozzájuk tartozó épületekkel örök árban adandók, az eladási feltételek ih.-Berényben Farkas János ügyvéd urnál megtudhatók.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.
A somogymegyei gazdasági egyesület hivatalos lapja.

Megjelen a lap legalább egy íven január hó 1-től kezdve minden hó 1-én 10-én és 20-án. — Előfizetési ár postán szétküldéssel és helyben házhoz hordva egész évre 5 frt., félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 70 kr. — Minden előfizető a tulajdonos kölcsön könyvtárát az eddigi fennálló feltételek mellett föl áron használhatja. — Nyiltár egy Petít sorért 10 kr. — Hirdetők hat különböző Petít sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., és minden további beiktatásért 5 kr. a bélyegdíjért 30 kr. fizetendő. A beiktatási díj a lap kezelését illető minden tárgy a kiadó hivatalhoz Nagy-Kanizsára; a lap szellemi tartalmát illető közlemények pedig, úgy minden levelek bérmentve a szerkesztőséghez küldendők Kaposvárra.

P o s t .*)

— MÁRTIUS 31-IKÉN —

Az orsz. gazd. egyes letnek szak és igazgató választmányai, melyek a tél folytán ritka szorgalommal munkálkodtak, fáradozásaiknak eredményeit most egymásután mutatják fel, melyek annyira érdekesek, miként én azokra a „Zala-Somogyi Közlöny” szerkesztőségét figyelmeztetni annyival is inkább bátor vagyok, minél szükségesebbnek tartom azt, hogy a jeles munkálatok a vidéki lapokban, egész kiterjedésükben közöltessenek; szükségesnek tartom pedig ezt azért, mert ezen munkálatok épen a vidéki érdekeknek anyagi és szellemi gyarapításával és fejlesztésével foglalkoznak.

Jelesen :

1. Az országoszerző tervezett második és harmadrendű olós vasutak építési módjáról.

2. A Schultze-Delitysch féle takarékos és kölcsönző társulatok szerkesztéséről.

3. A külön szövegekből préselt borok vegyben általánosan minőségéről stb. irt igen jeles értekezések, illetőleg szakosztályi jelentések annyira fontosak, egyszersmind tanulságosak a vidékre nézve különösen, hogy azoknak eléggé elterjedt ismerete nélkül, sem a kellő részvétre, sem az óhajtott eredményre számíthatunk nem lehet.

Mind ezen nagy érdemi munkálatok a „Gazdasági Lapok”-ban, mint az orsz. gazd. egyesület hivatalos organumában, egész terjedelmükben meg fognak jelenni, melyből azokat, hogy a vidéki lapok minél gyorsabban általvegyék, igen kívánatos!

Részemről addig is, míg ez megtörténhetik, — a második pont alatti Schultze-Delitysch-féle takarékos és kölcsönző intézetekre kívánom a Somogyi tisztelt közönség figyelmét felhívni, melyek a már meggyekben is több helyen életbe lépett segélyegyletektől elvben és szervezésben, de céljokban is érdemileg különböznek és főleg a legszegényebb munkásosztályt törokszenek pártolni szorult állapotában; míg ezek a magokkal jobban bíró vidéki kisgazdák, gazdaszettek, mésteremberek, kis kereskedők stb. érdekeinek inkább szolgálnak.

Ezekről legközelebb még néhány sorban különösen kívánok a „Zala-Somogyi

* Midőn legnagyobb örömmel fejeznék ki azon, hogy nagy érdeműt, hasznukra a két megye lapját keresse fel becses sorával; egyszersmind reményt merítünk belőlük: hogy újra az ügy élére állva, a tett terén oly gazdag gyümölcsöket nyújt fáradozása, népünk szellemi és anyagi gyarapodására, minőköt már megszoktunk a Nagyságod nováhez kötött bizalom és sikeres fáradozása után szelni. Bárha gyakrabban üdvözölhetünk Nagyságod ünnepeit tollát lapunk használatán; mert a nép szellemi és anyagi közérdeiben a sok közhasznos csak úgy nyerhet biztos győzelmet, ha a vezérek is jelen vannak.

S z o r k .

Közlöny” t. olvasói előtt szólani, olkészeníteni óhajtván Somogyban a tért, melyen — ha Isten segít — jövő májusban ezen jótékony intézeteket meggyék néhány községében gyakorlatilag is megkísérteni óhajtanám.

Addig is fogadja szerkesztő ur üdvözlétem mellett e nyilt levelet szivesen a közölje azt mielőbb becses lapjában. Isten veletünk.

SOMSSICH PÁL.

A belga banks a somogyi erdő pusztítások.

— Április hó elején. —

Tisztelt szerkesztő ur!

Most az egyszer „non virginibus puerisque canto”, hanem elhagyva a tároza frivol parquet-jét, a nemzetgazdaság óriási mezejére merészkedünk; „paulo majora canamus.”

Tavaly történt, hogy a belga banque de credit foncier et industriel léptei legelőször érinték Somogy földjét, csomopolitismustól tetéző kedélyünket hatalmasan felizgatván. Az országoszerző megkezdett óriási összevásárlások sodrában, megvette a bank báró Walterkiróhonné Somogyban fekvő miháldi urodalmát is.

A bank, — mely nagyban vásárol a részletekben elad — a parcellázással nagyhamar készen volt.

50, 100—300 holdas birtokok alakultak, az urodalmi latifundiumon.

Az az osztály, mely csak egyedül Magyarországon honos — a kis urak —, melyet journalistikánk nagy bölcsen, tiers état-nak, a gunyos szemlélő pedig hét szilvasásoknak szeret nevezgetni, azon napokban erős növedéssel gazdagodott.

A magyar fajnak a földbirtokhoz ki záró hajlama, s az annuitások alatt gyamitott ingyen meggazdagodhatását nyce, egyiránt hevité az alkudozásokat s Miháld rövid napok alatt, compossessoratussá vált.

Ez eddig jól ment.

Ki is akadályoztatta volna, hogy ne szaporodjék azon földbirtokos osztály, mely egy par excellens demokratá napi lapunk állítása szerint, a legbeosztalt esebb, legfüggelenebb; azon osztály, melybe, épen az ily állítások s ily meggyőződés folytán, iparkodik betolakodni mindenki, hagyván a munkát, az ipart s kereskedést, — tótnak, németnek, zsidónak s más efféle kevésbé becsavágyó s politizáló natióknak.

Azonban midőn a bank a községekkel is elkezdett geschiftni, beleszólt a hatóság is, még pedig egy kicsit keményebben mint egykor a hevesi gazdasági egylet s annak elnöke Vizontai Kovách László barátunk.

A Marozali járás főbirája élesen bonozoló jelentésében vádolá a bankot.

Hogy a könnyen hívő földnépét alap-talan biztatásokkal, káprázató esélyek

ígéretével bírta rá — egy minden tekintetben súlyos, csakis a bankra nézve előnyös, felesleges biztosítási igényei, s egyetemlegessége miatt egész községet könnyen tönkre tevő szorződésnek aláírására s elfogadására.

Vádolá továbbá arról is, hogy az általa vásárolt urodalom térein, az erdőpusztítás a legkorlátlanabb mérvben üzetik.

A hatóság vizsgálatot rendeltel. Több helységek lakosai ki lettek hallgatva s szerződés keletkeztének körülményei felől.

Az eredményt kíváncsian várja a közönség, bizonyosan eddig csak azt tudjuk, hogy a miháldi erdőt részletekben megvásárlók a további irtástól letiltattak, s az erdők zártartói kezelés alá adattak.

Megvaljuk, hogy sokkal komolyabb a tárgy, s hogy még sokkal kevésbé tartjuk tanulmányozottnak nálunk az ily pénzületi kérdést, minthogy csak úgy Boyimann itéletet mernénk közalkáztatni az ügy felett; de másrészt épen komolyságaért tartjuk ozélszerítnok, hogy a vitás kérdésben tájékozni iparkodjék magát a közvélemény.

Részünkről helytelonnek tartjuk a bank azon fogását, hogy a vásárló községet consortiumpoknak nevezvén — azokat a hatósági törvényes felügyelet alól elvenni igyekszik.

Tudjuk mi jól, hogy az ily jószág vételök szorosan véve nem képeznek községi ügyet, hanem a ki tudja, hogy nálunk az ilyes vállalat a község elhatározása a bíró vezetése mellett történik, a fizetés pedig szinte bíró által hajtatik be, az belátja azt is, hogy ez esetben Miháld, Sand és Pat helységek mint ilyenek vannak érdekelve, nem pedig mint egyes consortiumpok. Továbbá :

nem helyeseljük, hogy a bank a vételár egy részének letétele után is az évi törlesztési összegek biztosítására nem elégti a vett birtok lekötését, hanem a vevő egyéb birtokaira is zálogjogot követel, nem csak hanem ezen felül még a legszigorubb egyetemlegességet is kiköti a vásárló községi tagok között.

Helytelenítjük, hogy a szerződésök legfontosabb pontja, mely a fizetés elmulasztása esetébeni teendőket írja körül — elannyira elburkolt s homályos, hogy míg egy részről úgy magyaráztatik, mikép nem fizetés esetére a kamatok levonásával vétetik meg a hátralevő vételár; más részről az állitatik, hogy ily esetben rögtön a még hátralevő egész annuitás hajtatik be; mi aztán az összes vételárnak háromszoros összegét is tulhaladná. Ily értelmezés s fentebb érintett solidaritás mellett, persze hogy egész községek lennének földönfutókká néhány hanyag fizető miatt. Végre :

nem helyeseljük, hogy a bank ügynökei a kellő őszinteséget érintkezéseikben félre tesszik, és hogy a bank megbizottai több esetben oly comis voyageur

féle emberek, kik bizalmat ébrazteni a magyar népnél soha sem fognak.

Ha a bank a néppeli alkujánál a hatóságot oly gondosan nem kerüli, ha tulságos biztosítási igényeivel épen a vételtárgy értéke felett aggályt nem támaszt, ha végteljes szerződési pontjával a kötelezettek agyon nem ijeszt, úgy most nem javeszékelné a consortiumpok nagy tömege, nem keresne kibujósdi az ujonnan gradualt földes ur, nem avatkoznék be tiltólag a hatóság és Miháld még is el volna eddig adva.

De nézzük a kérdést másik oldaláról is.

BUKÓGÁTI.

(Folytatjuk.)

Honnét veszik a pénzt gazdáink?

A napjainkban megszokott nyomott ár, üzletpangás, kereskedők visszavonulása stb. mellett is könnyen lehetné a kérdésre felelni úgy iratás után.

Midőn ha nincs is még készlet, de a pénzkölcsönző látja a képeket, a széruskerttet.

Megmutatjuk neki a kukorica táblákat, hajdinaföldet.

Kivisszük a szállóba, s elvezetjük a lugosok mellett, hogy mutat a kadarka, sárfelhér?

Ily időszakban nem kell bölcös Salamon fő, a fenntebbi kérdésre feleletet adni; mert ha szorul a bajza, lekötjük a termést; vagy eladjuk a bor akóját 1 frttal olósobban a kelendő áránál; a buza, roza, kukorica stb. kiláját szinte olósobban; a hogy az aikut megköt-hetjük, s habár drágán, de van pénz!

Másként áll a dolog így április tájban!

A pajtákon keresztül fúj a szél.

Széruskertjeinkből elpusztultak a kazalok.

A magtárak, görék, pinczék üresék; a padlásokon legfeljebb azon gabriakészlet van meg, melyből a gazda családjei fertályát és saját családja szükségletét fedezheti. (Hányan eladták még ezt is?)

Tehát akár merre nézünk, eladni való nincs.

Más időszakokban meg volt ilyenkor is reménye gazdáinknak pénzhez jut-hatni: ott volt a gypju, tavaszi rep-cze; ezekre mindig biztosan kaptak pénzt; sőt vételkedtek egymással a kereskedők, hogy kinek legyen elsőbbségo ez vagy amaz háznál? gazdaságnál? Most?

Még gypjújút is magának kell ki-nálni a tulajdonosnak, mert nyomott ár mellett sem akarják venni.

A rep-cze nek plane behagedült a közelebbi néhány év, s a petroleum for-rások. Nem hogy előre adjon rá pénzt a kereskedő, sőt akkor is sitymálgatja ott hagyja, midőn a készlet már a mag-tárban van.

Látjuk, gazdáink anyagi viszonyai időszakban a legnyomasztóbbak.

Merre csak néz, szükség, lyuk, nyomor, kiadás, özönrel Jón a tavaszi munka, napozás és üres a zseb!...

Mindegy! pénznek kell lenni, ha török, ha szakad! Hiszen élni, ruházkodni csak kell a gazdálkodást fölben nem lehet hagyni, mert akkor meg egész évben nem aratunk, nem sz retelünk és — nem eszünk!

Igen, pénznek kell lenni, de honnét? ez a kérdések kérdése?!

Most már a kincs nem igen dobálja fel magát, mint hajdanában, a mesék világában. (De boosán! most a napokban találunk Boldog Asszonyfán egy nagy vasládával, melyben azonban a jelenlévő névnap vendéglőszoru nem akart megosztzkodni.)

Mit tesz hát szegény gazda?

Mindenekelőtt pár mérő eleségért kipuhatoltatja, hol a pénz, és lehetne-e kapni?

Mert a szük idő dacára is majd minden helységnek van azért egy, a szük városoknak pedig több élő pénzes szekrénye, kik ily alkalmakra kiadják a vasládát, tározót; hanem aztán az Isten legyen irgalmas és kegyelmes annak, a ki hozzányúl!..

A pénzforrás megvan!

Most a szorult ember ott hagyja szük kölködő családját, üres pajtáját, éhes jószágait; felül a kocsi, és nyakába veszi a megyét. Jár-kol gonyadtan; folyik az örvény, szomorú, mint kit összevisz az örvény a sora... az emberek... a szükség...

Midőn látod kocsijával eviczkélni a sárban, már messziől levashatod arczáról: „pénzt! minden áron pénzt!”

Az a bizonyos, már otthon várja meleg szobában, meleg kézzel, hideg zsebbel!

Itt aztán foly az alkü a perozentokra, de csak úgy, ha az ingatlan valami nagyban nem nyomják a telekkönyvben; mert adóság alatt levén a birtok, szép ember legyen az, ki nagy %-ok mellett is pénzhez juthat.

A szükségben segíteni kell; remény a pillanatnyi menekülés után; alatt; hanem aztán a 20, 30, 40%-ot, hogy kigazdálkodja ki akkor, midőn a föld alig ad 4-et, 5-öt, — ezt fejtsd meg az, ki nálunk jobban ért a matlisishoz?

Sok b... így fogit magán bizonyos időpontig, midőn az örvény úgy is kikerülhetlen.

Mások járnak a „hitoibank” hoz segélyért, de a mely országos szükség nyújtására van utalva, szörnyei alatt árnyát nyerni, követnek adatot a szerencsére.

Még többben a megyei takarékpénztárakhoz; ezek is oly ostrom alatt vannak; annyi az előjegyzett, hogy ha nekik évek múlva jut az emberre a sor, már az egész aptsak feje felett a hullámok!

Későn kezdünk a takarékpénztárak alakításához; fájdalom, hogy a szükség és csapások tanítottak, hogy borulnak. Ha évtizedekkel ezelőtt gondolkodunk, midőn a hajók még körmünkre nem égtek, most a nyomort és szükségget segíteni, bizonyosan nagyobb költségekkel rendelkezhetünk.

Vannak, kik birtokból egy-egy részt elárúsítanak; magok alatt vágják a fát; pedig nehéz a házat megmenteni, ha már bizonyos helyen beleyuladt.

De mindegy! mert elő... hálal viz; mindkettő lenyeget; s eg... felé menni kell!..

ROBOZ.

Segély egylet.

(Népbank.)

A Kaposvárott tervezett segélyegylet megalakítására véget, az illető választmány összeült f. hó 2-án, hogy a megerősítés végett felsőbb helyre terjesztendő alapszabályokat kidolgozza.

Jelen voltak: Königsberg Adolf, mint ideiglenes elnök, Bernáth... of kir. tanácsos; Tövely Elek, Szabó Károly, Szoboszló Nándor, Fátér János, Ková-

chich Öszinte, Fodor Pál, Süffer Alajos, Hagelman Károly, Szabó Kálmán, Heidecker Pál, Leposits Ignác, Pollák Jakab; Weiler, Reiter, Löw Mór urak.

Következő főbb pontokban történt megállapodás:

1. A részvényesek száma legfeljebb 2000 lehet.

2. Mindenki tagja lehet az egyletnek, ki az alapszabályokat elfogadja.

3. Minden részvényes tartozik minden héten, minden részvény után 50 kr. o. é. fizetni, s külön a könyvecskéért 20 krt.

4. A késedelmező, minden részvény után fizet hetenkint 1 krt. Ha pedig 12 hétig nem fizetne, elveszti befizetett pénzét és jogát.

5. Ki kölcsönt vesz fel az egylettől, tartozik magát az előjegyzési könyvbe bejegyeztetni, és a kölcsönök sorrendben osztatnak ki. Ha pedig valakit a részvényesek közül rendkívüli csapás ér, ennek a választmány rögtön is szavazhat kölcsönt 100 frt erejéig; biztosítás kimutatása mellett.

6. Nem részvényes tagnak nem adatik kölcsön; ellenben, ha a részvényes tag teljes biztosítékot mutatott ki, ingatlan birtokban, a részvény és tőkésítendő összegben tul is kaphat kölcsönt. Jelen eset azonban csak akkor állhatván be, ha az egylet már több száz ezrekről rendelkezik.

7. Az adós a 5% kamatot mindenkor három havonként előre tartozik fizetni. stb. stb.

Miután úgy is közölni fogjuk a választmány által kidolgozott, s megerősítés végett felsőbb helyre terjesztendő alapszabályokat, — egyelőre elégnék tartottuk a fentebbiek megemlést, azon óhajításunkkal: bárosak megyénkben több mezőváros és helységben alakulnának a népbankok, melyek — midőn az egyeseket takarékoságra serkentik — a fillérekből ezerekre növekedő összeg oly sebeket fog gyógyítani mind családoknál, mind gazdaságok és számtalan anyagi szükségben, melyek jelen napjainkban, az orsz. és orsz. csapás, pénztelenség, nyomor és nélkülözésben gyógyíthatatlanok.

Az Isten mindig megmutatja — épen sokszor a legnagyobb veszélyekben — az utat, melyen boldogulhat.

Levelezések.

Poszony martius végén.

Tekintetes szerkesztő ur! Kimulattak, kitáncoltuk magunkat a szentoly vig, mint hosszú farsangon át, most pedig aggodalomteljesen nézünk a jövő napok elő — melyeknek leendő szépségére nem nagy kilátást nyújt a kedvezőtlen — nem is tavaszi — harsogó inkább téli időjárás. — Épen a tavaszi egyet napján, martius 23-ikán köszöntött nekünk mintegy sattyraul egy a február 10-12-dikhez hasonló hóvihar, melyet szintugy nint akkor, most is a közlekedés órozott g loginkább. Egy óhírát a Dunán a gőzcsövek járása mind fel, mind pedig lefelé megkezdődött, miután a már február hó 15-én beállott folyamról a jég o hó 5-én elvonult volna.

Színészünk folyton virágszik; — láthatunk elég látványos darabot (milyenok: „Die schönste Weiber von Georgien.“ „Mannschaft am Bord.“ stb.) melyeknél nem tudjuk, vajjon a sora játési vonzóságát, vagy a fényes jelmezeket, díszleteket csudáljuk. Fellepett itt még a három törpe színész: Jean Petit, Jean Piccolo és Kiss Józsi, apró pár lány emberké; kik kedélyes, komikus játékokkal folyton számos közönséget csaltak a színi előadásokra.

Nem fog talán érdektelen lenni o lapok tisztelt olvasói előtt, ha így alkamilag néhány sorral Pozsony multját és jelenét eszetelem.

Pozsony szabad királyi város a Duna balpartján, mely mind fokvőse és építkezés, mind népessége (40-45000 lakos) és különösen történeti multja a az evvel összekötött egemőnyök által, melyok részint honno, részint falai alatt mentek végbe; egyiko Magyarhon legnevezetesebb városainak. — Éjszakeről és nyugatról a Karpát láncolat veszi körül, mint szőlővel gazdagon beültetett hegysorozat; keleti oldalán messze nyúló síkságra, délről pedig a fejedelmi, élénk Dana folyamra nyílik kilátás. A Dunán, mely itt 130 öl széles egy hajóhid vezet át.

A város szintugy mint a vár hajdan kőfallal volt körítve, melyből ma már csak a Mi-

hálykapu áll fenn 27 öl magas tornyával. — Nevezetesebb épületei a Mária Theresia alatt épült országház, az érszoki palota, a helytartósági épület, a színház és rodouto, a Grassalkovics palota, a dom-templom, régi góth stílusban épített egyház, különböző védelmi épületek s az I. szent Istvánról, majd Salamon vagy sz. Lászlótól alapítva, melyben királyaink koronázása végrehajtatni szokott; a ferenczinek szent góthstíly egyháza, melyet Ottokaron nyert diadala omlékero Kun László emelt 1278-ban.

Egyéb nagyszerű épületek, főuri paloták, kollektos szentnyok és mulató helyek mellőttől a városban és kívül — megemlítendő még a királydomb, a hajóhid mellett — melyen minden, Pozsonyban megkoronázott magyar király szabályával a világ négy tája felé vágott, jalképeit küzdelmének és védelmezésének a bár honnan jövő ellenségg ellen.

Bár a város vosztott az által, hogy az egykor bonno szökölő királyi helytartóság és udvari kamara eltételet kebeléből, mégis képző intézetei, ipara és kereskedelme által első rangu Magyarhon városai között. Van jogi akadémiaja, kath. és evang. főgymnasia, könyv- és mű-kereskedés, ké- és kényvnyomdái, jótékony intézetek, kör-beteg árva- és szegény háza stb.

Akár római gyarmat volt legrégibb időben a város; akár mint más városok, a már ősoink bejövetelekor fennálló vár köré szállott telepítvényesektől alapítottat: előg az hossz, hogy a város kedvező fokvőseivel, számos pusztítások dacára gyorsan emelkedett, kivált miután III. Endrőtől nagy kiváltságokat nyert. — Budának török kézbe kerülte után az ország fővárosa lőn; itt tartatának országgyűléseink, itt koronáztattak meg királyaink; 1805-ben itt kötött meg a nevezetes pozsonyi béke a francziákkal, 1809-ben szentozok ellen vitélül védte magát a város. —

A szent Mária Theresia által kijavított és szépített királyi várak, egykor királyaink kéjlaka és a város díszo, a szentozok: 1811-iki égés óta romokban hever, és most méltán elmondhatni az egykor vigalomtól hangzó palotáról.

Ott áll a büszke vár,
Pusztán és laktalan,
Épen felette már
Csak fényes multja van.
DIOGENES.

Hírek és események.

(.) Történelmi alapigazság az, miszerint a közoktatás szent ügyo az óhajtott felvirulás színvonalára csak úgy emelkedhetik, ha azt lelkesült pártfogók tettekben nyilvánuló kegyeletes gondoskodással ápolják. — Nagy- és Kis-Kanizsa iker város képviselő testületének 1865-iki évi febr. 17-én tartott ülésében felolvastatván Könyve Alajos tanodaignazgatónak még m. évi nov. 30-án 42. szám a. t. oz. városi tanáshoz és képviselőséghez az elemi iskolák fogyatkozásainak orvoslása végett tett átirata, ezek kaposán t. oz. Wlasios Antal lelkes városbíránk felolmité, miszerint a városi takarékpénztár a loány iskola szükségleteinek fedezésére 100 ft o. é. ajándékozott. — Elemi iskola építésre a város mostani szomorú anyagi helyzetében kölcsön helyett a déli vaspálya társaság által fizetendő rétbecsár lesz fordítandó mindazonáltal, hogy a segítség rögtön megtörténhessék, az elemi fi- és lányosztályok helyiségeinek nem elégséges és a tanonczok számához mért szükvolta miatt elhatározatott, hogy a városi iskola épületében egy tanító és tanítónő által birt lakhelyiségek tantermekké rendeztessenek be, azok pedig kárpótlással évenként 200 frt oszt. érték lakpénzt kapjanak. Az átalakítási építkezés az elemi tanügy bizottmány erélyos intézkedése folytán már annyira haladt, hogy az új tantermek folyó évi május havában már befogadhatják a kisedeket. Vajha létesítendő falgymnasiununk elmunkálataira kiszemelt bizottmányunk is adhatná már valahára életjelét! *) Végre a képviselő-testület tekintve az elemi iskolaigazgatónak a nevelés szent ügye körül kitüntetett lelkeségét és bokros teendőit, miután mindaz elemi, mind a gymnasiumi bizottmányoknak szintén rendes tagja, tiszteletdíját 120 frt o. é. felemelte, minök is folyóví tételével város-bíró urat meg-

*) Még eddig sajnos, kevés máködését látjuk. De a Gottfried apátág 1000 frtot évenként és jó körülmények közt többet is felajánlott.

bizá. Egy segéd tanítónő áll omás megalapítását szintén elrendelő.

Wajdits József nyomdász és könyv-árus ur az elemi nevelés — és oktatás ügy iránt kegyeletes érdeklőségét az által tanúsítá, miszerint az igazgatóság-hoz 12 darab díszes kötetű imakönyvet — Rézsás 1-rt — adott be kiosztás végett jóviseletű és szorgalmas leánytanonczok közt husvétii ajándokul. Kísérje őt, mint kegyes jótévőt és ifjúságbarátot az ártatlanoknak az ur előtt kedves hálafohászuk.

T. oz. Traupmann Lajosnő pedig, boldogult férje után, ki 40 éven át vala közönségünknek kedves orvosa, a gymnasium szortúrát boldogult férje lepkégyűjtőmennyével gyarapítá. Derítse az Eg a megemlékezés t. oz. asszonydég napjait, s hálaköszönöt becses adományáért! (Beküldött.)

△ Végre eltűnt a keményen dühöngő zivataros tél; beköszöntött egész nyájjal a kollektos tavasz; örömmel üdvözöljük a tájkunkba érkezett vendégeket a fecskéket. — Vig kedély foghat a gazda kül munkájához, s örömmel várhatja a botog a nap melegéi gyógyítását; új idő új életet ad. A természet utólerheti mulasztásait; így számtalanoknak lehet reménye; de ellenkezőleg, az iparos és kereskedő lehajtott fővel busong, nincs kedve; a téli idő az melyen ők aratnak, de a közel mult csak nyomort és inséget idézett elő. — Mit várjanak a tavasz a nyártól? — a míg az ősz eljön, felomérszi a rég megtakarítottat.

△ Az ez évi ujjoncozása befejeződött s ez alkalommal, mint kuriozum megemlítendő, hogy muraközéből, kottori-, és vidovezi községekből több ujjonczkötőle ifju, hogy katonává ne léhessen, szánt-és szándékos onokítást követtek el testükön, többen mutató ujjukat vágták lo, de a törvényt nem oly könnyű kijátszani mint ők vélők. Többnyire besoroztattak, Példa azoknak, kik oly módon kívánnak szabadulni.

△ A helybeli izraelita osztályokban a földves vizsga befejezetett.

△ Több lap szerint a drezdai nagy dalárda unnepro 24 ezer dalnok jelentkezett. Ez azután valóban óriási kar lesz, ha együtt működnek.

† Lapunk ártával vesszük a megdöbbentő gyászhirot, hogy Kempelen Győző, munkatársunk a magyar irodalom egyik legbüszkébb, lelkesültebb és fíradhatlanabb harczosa, több havi súlyos betegség után f. hó 6-án meghalt. Nemes munkássága élet után örök nyugalmat talál a sírban, melybe pénteken tették lo hideg hamvait és örök boldogságot az égben, hová nemcsak lelket egy hit és egy asorotott fia anyjalokul várak. 39 éves volt. Béke hamvaira!

Kaposvár.

* Az ujjoncozása a szék városban f. hó 3-án kezdetett meg.

© Az országos m. gazdasági egyesület közgazdasági szakosztályának márczius hó 30-án tartott gyűlésén, nemzetgazdaságunkat érdeklő, két fontos tárgy került szőnyegre. Az egyik: Hollán Ernőnek „az olcsó vasutak tárgyában“ tett fontos, és aplausussal fogadott jelentése. A másik Csangory Antalé, hogy a kisebb birtokoknak miként lehetne hitelt szerezni? Hollán ur javalja az olcsó, vagy is a másod és harmadrangu vonalok kiépítését; az első 260 ezer, a második 185 ezer frtba kerülővén mértföldenkint. A másodrangu vonalok azok, melyek két fő vonalat kötnek össze, vagy vízi út felé nyulnak valamely fővonaltól. A harmadranguak csupán helyi érdekűek, melyek a helységek közti könnyű és biztos közlekedésre vannak szánva.

Hollán ur terve szerint az egész ország öt vasut területre van osztva.

Első terület Bécs, Oderberg, Kassa, Pest, mintegy négyezeret képezvén; itt másodrangu, követező vonalok futnának: Vág és Rima völgyén; harmadranguak: Szobbról Gyarmatra; Szolnokról Kassára, s még vagy öt pont között.

Os-B-nak, Pesten... B. Páternek, Miskolcban... K. Antalnak, B-ba... P. O-nak... K. Antalnak, B-ba... Zsoltai Brugának... Drávaparti Tilinkónak... Triestrai Zsóé... B-nak... K-nak... Holdas estve... Pozsonyba...

Második terület: Bócs, Pettau, Kanizsa, Buda; mely négy-szögön... Harmadik terület: Póst, Miskolc, N. Váradi, Szeged... Negyedik terület-et Erdély adná... Az ötödik terület volna: Pest, N. Kanizsa, Szeged, Eszék... Mind Hollan urnak olcsó vasutai... Benédek napján többen voltak nála ebédlen...

s ki ne sóhajtana így a mai világban? Ebéd után egyszer csak egy szekér áll az ajtó elől... A gazda beállt következő szavakkal... Volt lótas-futás! minden arcz elhalványodott... Most tetőfokon volt a lás; a szemekben kérdőjel; a kezok reszkettek...

még a kulcsokat is mellélátte, — volt az általános megjegygyés. Elkezdődött a vasláda vallatása; verték, kulcsolták; minden ököl, minden kéz rajta motozott... A láda felpattanik. Ki legmohóbban neki rontott hosszú ujjakkal, erős marokkal, halványan előson mellőle... A ki csak a ládába nyul, megbánja... Igen, igen! Mort a vasláda, a helységnek egy régi ládája volt...

Gazdasági tudósítás.

Nagy-Kanizsa, apr. 9. Mindamellett, hogy az agió süllyed, semmi szállítás észre nem vehető... Kaposvár, apr. hó 6. Pár nap óta a legszóbb tavaszi órákat élvezzük, minők ez év folytán valóban a ritkaságok közé tartoznak...

TARCA.



Plató a Homér dicsőítéséről... Rózsát kívánt anyám, midőn ép Olén szunnyadt már életem; De télközépen a föld rózsát... Sokat zokogtak dalaim, míg Meglágyula szép kedvesem;

Do mint jóslva volt dlében Boldoggá tett a szerelem. Uj kort zengok: már engedelmos A nő s losszon jövőre már Királyné, hol a férj, király... A villámotól ujja születtom. Ah fényo mit jelenthetett? Erdőben én bosszujam meg tán Királyain o nomzótot?

Az arczisméri.

„Quam difficile est orireum non prodero vultu.“ Ovid. Már régento ürekedtek tudós emberek azon, hogy a szellemi tulajdonokat valami külső jelökből kimagyaráshassák. E jeleket több helyen keresték így Chiromantikusok, kik közt ókor emberok is voltak, a tenyerek némely vonásaiból gondoltak szellemi tulajdonok kiismerésére juthatni; az agy koponya képződéséből, mint Gall tudor; — s az

arcvonások elhelyezkedésének minőségéből, mint régento Aristoteles, Melotius, Adamantius a logujabban Lavator, Parson, Ysaboa stb. Hirosok voltak továbbá az utóbbiak közt Porta Ker. János, Dr. Vallesius, Lemnius, Carnarius. Legtöbbjén azonban e téren Lavator János Gáspár, volt Tigonumi helyét hítfelkészítő lolkösz fejtett ki. Do mielőtt tovább monnánk, mondjuk meg mi az arczismo (Physiognomik) vagy arczjeltan. Az arczismo azon tudomány, mely az emberek külsejét tekintve azok lelkiéletéről ítélteket hoz; vagyis azt, mi nem csak közvetlenül érzőkeink alá, egy természeti kinyomat által észrovohtolui. Ha az arczismót, mint egy szakát a tudományak ahajjuk felvenni, ugy bolo kell vonnunk nem csak az emberi arcot, de minden mozdulatot is. Minden vonás, activ és passiv mozzanat, minden helyzet és állás az emberi testnek, szóval minden, mi által a tövölges vagy szonvödölges ember észrovohtottik, mi által mintegy kimutatja számolyiságát, az arczismo tárgya. Legtágabb értománybo véve az arczismo tárgya az ember külseje, nyugodt vagy mozgó állapotban, természetes vagy ut képben; az arczjeltan ismerete a külső és belső közti viszonyoknak, azon viszonyoknak, mely áll a látható felület és láthatatlan tartam, észrovohtottik és észrovohtolui és észrovohtolui között. Szorosabb értományban arczjel (Physiognomie) az arcznak képződése és arczjeltan (Physiognomik vagy Physiognomik) ismerete az arcvonásoknak és ezek jelentőségének. Do minthogy az embernek oly sok oldala van, melynek mindegyike külön bírálható meg, sok Physiognomik támad. 1. Igy például felvehetjük az ember képződését; felvéve az arányt, összhangsúlyt, alakot e ceket szembe állítva a szépség és lehetőségek egy bizonyos eseményképpel közönsé vagyunk egy jó bírálattal hozhatni, s azon bírálattal az ember jellemének kiválóját összekötüni tudni, alaparczismének*) nevezotik, vagy mint Lavator mondja, élettaninak nevezotheték el. 2. Bonczolás által az embernek részeit feltöltöté tenni, bizonyos belső részek különösen megvizsgálhatók, pl. a tost kinyitásoknál. — A tudomány, ezen új külsőségek

bizonyos belsőre következtetni, bonczatani-arozismo*) volna. A bonczatani arczismo*) a osontok, erek, izmok, bolok, idegek stb. bírdlatára torjcszkodik ki. 3. Az omborekben a vérvogyűlötöt, alkotmányt, hőt vagy hidegot, tempuságot vagy finomságot, nedvet vagy szárazságot, hajlékonyság és ingerlőkonyaságot vizyálhatjuk meg különösen és a tudományt, mely ezeket megfigyelve az ember természetotéro kollölög következtet, — vérmérsókleleti*) arczismának nevezik. 3. (Orvosi arczismo*) az, mely az egészség vagy betegsög kiaphatolásáért foglalkozik az ombori testtel. 5. Erkölcsi*), mely az ombornól a jót és rosszat tövőro vagy elütréaro való erőtt és hajlamot keresi a jolekben. 6. Erkölcsmi*), mely az ember lelki prójével a mennyiben a közpöddőso, alakja színe, mozdulatai azóval egősz külseje által kivöhtö — foglalkozik. Elögneek tartom ennyi példáját az arczjeltan különféleisögeinok felhozni, mert mint mondók, a monnyi oldala van az ombornek, annyi arczismo köpzölhtö. Ki az első bonyomás után, melyel rá az ombor külseje megjelonsőkor hat, jól ítél, az a természetóttöl arczismős; ki meghatározott módon a vonásokot és külse jeleket rendezni tudja tudományos és bölcészeti ar, ki a ós b vonás és kifejezés alapját és bolú okát meghatározni tudja. E kövősből mi eddíg mondatot, kitűnik, mennyire végtelenül mésszo terjed az arczismo és mily nehéz egősz arczismősö lozni. En azt hiszem lehetlon, hogy valaki ilyen legyen. Boldog az, ki az ombornek egy oldalát is ismeri annyira, mennyire neki és a társadalomnak hasznul van, azt ismernie. Nem egy ember, nem egy akademia, do még egy óvászpad műro sem lehet, egy arczjeltant — jót — írni. A mi o tudomány igazságát valamint a külső és belső közti összőfüggőst illoti, jövőro — ha szabad — vélomonyünkot adjuk. AREOPAG. 4) Anatomische Physiognomik. 5) Figyelembe kell venni elsőbbi megjegyzésünket, miszerint az arczismo nem csupán az arczjelvöl foglalkozik. 6) Temperaments Physiognomik. 7) Medicinisch. 8) Moralisch. 9) Intellektuell. Felelős szerkesztő: ROBOZ ISTVÁN.

1865/1865 (1-3) Hirdetmény.

Pongráz István hiteltelzőinek... Somogy megye polg. törvényszéke mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Somogy megye polgári törvényszéke... mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Özv. Farkas Pálné hiteltelzőinek... Somogy megye polg.

1865/1865 (3-3) ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Somogy megye polg. törvényszéke... mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Viktor Szállási Miklósné hiteltelzőinek... Somogy megye polg.

1865/1865 (1-3) ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Somogy megye polg. törvényszéke... mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Konrássy Ferenc és neje Riedl József... mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Özv. Farkas Pálné hiteltelzőinek... Somogy megye polg.

1865/1865 (3-3) Hirdetvény.

Somogy megye polg. törvényszéke... mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Somogy megye polg. törvényszéke... mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Viktor Szállási Miklósné hiteltelzőinek... Somogy megye polg.

Értesítés.

Felreértések elkerülése miatt ezennel köz- hirtre tétetik, hogy sem Májgráber Ágoston ur, sem annak alügynökei az általam képviselt Banque részére üzletek kezdeményezésére vagy azok megkötésére megbizva nincsenek.

Felemlitem ez alkalommal, hogy mind azok, kiket a Banque üzleteinek megindításával megbizok, e célra általam írásbeli meghagyással láttatnak el, s így a feleken áll az alkudozások megkezdése előtt ezen meghagyás felmutatását kívánni. — Bécs, márt. 10-én 1865.

A Banque de credit foncier et industriel teljhatalmu igazgatója, Schaefer Nandor, s. k.

Haszonbérbe adandó birtok.

Somogy megye Nagy-Bajomhoz tartozó pusztán nevezetesen: Lóki pusztán 240 osztályozott holdakból álló birtok egy tagba, nagyobb részbe bízó termő földek, illő mennyiségbe lap rétek vannak, háromszáz kaszálatu is részbe véve, 2000 quadrat beültetett szőlővel és rendez birka usztatóval s elegendő lakással ellátva. — Ezen birtok haszonbérbe leginkább árendás birkaosoknak ajánlatik.

Ugyan Somogy megyébe Nagy-Bajomhoz tartozó lencsinyi pusztán 120 hold nagy részbe erdei birtok, de birka legelőből álló, néhány hold szántó földel és jó réttel egy kis lakással ellátva, ugyan ezen pusztába, közel 28 hold buza termő jó szántó föld is hozzá adatik, ezen birtokok is leginkább árendás birkaosoknak ajánlatik. — Az érdeklő felek bővebb tudomást levélbe vagy személyesen nyerhetnek mindkét birtokra nézve Bezerédi Boldizsár urnál Nagy-Bajomba

1865/1865 (1-3) HIRDETMÉNY.

Özv. I. Bezerédi Mátjáné hiteltelzőinek... Somogy megye polg. törvényszéke mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Zoka József hiteltelzőinek... Somogy megye polg. törvényszéke mint telexkönyvi hatóság.

1865/1865 (2-3) Hirdetvény.

Zoka József hiteltelzőinek... Somogy megye polg. törvényszéke mint telexkönyvi hatóság.

Bér- és örök eladási hirdetmény.

A lengyel-tóthi, ugynevezett Rajkó malom f. évi april 24. három egymás utáni évekre april 2-án d. u. 3. órakor a l-tóthi nagy vendéglőben árverés utján haszonbérbe ki fog adatni, közhírtil adatik továbbá, hogy az Inkey család közös tulajdonait a felső és alsó gamási, ih.-berényi, osiosói, ihárosi, antalfalusi és pógány sz.-péteri koromszállítási jog a hozzájuk tartozó épületekkel örök árban eladandók, az eladási feltételek ih.-Berényben Farkas János ügyvéd urnál megtudhatók.

Kölesön pénz amortisatiókra legjutányosabban eszközöltetik Scherz M. J. által Nagy-Kanisán Benczián-féle házban.

Csicsóka eladás.

Nagy-Kanisához közel a palini uradalomban e hó folytán 200—300 mérő csicsóka mérőnként egy mint nagyban kész pénz fizetés mellett 80 krért mérőjét kaphatni. A palini gazdasági igazgatóság által Granner Ernő, tisztartó.

Kos eladás.

A szent-miklósi uradalomhoz tartozandó Mórnicz helyi pusztán 22 darabb tenyésztésre alkalmas kos akár gyapjasan akár pedig nyírés után szabad kézből eladandók. Bővebben értekezhetni a tiszaháti hivatalnál Horváth-Sz.-Miklóson, N.-Kanizsához 1/4 órányira.

Hungaria magyar biztosítobank. A Hungari magyar biztosítobank által a helyben állóirottaknál megalapított főügynöksége a nagyórdomú közörségnek ezennel felajánlja ezen hazai biztosító-intézet szolgálatait' biztosítások eszközésére TŰZKÁROK ELLEN és pedig minden néven nevezendő épületekre, butorokra, gépekre, áruk- és gabnakészletekre, valamint marha, fa, szalma, szalma és más ilyenmő tárgyakra megállapított, elfogadható és tájékozás végott mindonkor megtekinthető feltételek mellett. Épületek rendszeren egy évre lesznek biztosítva, több évekrei biztosítások azonban tartalmukhoz arányosított díj-elengedésben részesülnek. Tűzkárok, vagy a biztosított épületeken segítség alkalmával történt megrongálások, avagy mentési költségek, a károset megalapítása után azonnal kifizottitnak. Egyáltalában ezen hazai új-biztosító-intézet az általa megalapított intézővényeknél fogva, a nagyórdomú közörséget mindon lehető kedvezményben részesítendi. Az intézetnek 3,000,000 o. é. frtból képezott biztosítéka, a biztosító feloknek megnvutató kezeséget nyujt arra, hogy a társaság elvállalt kötelezettségeit lehető leggyorsabban teljesítendi. Nagy-Kanisán, 1865. évi mártius havában. A Hungaria magyar biztosítobank Zala-, Somogy és Vasmegeyek kerületi főügynöksége: SCHERZ A. ÉS ENGLÄNDER. Wajdits József kiadó, lap- és nyomda tulajdonos Nagy-Kanisán.

Zala-Somogyi Közlöny.

Ismeretterjesztő lap

szépirodalom, kereskedelem, ipar, gazdaság, tudomány és művészet köréből.
A somogy megyei gazdasági egyesület hivatalos lapja.

Megjelen a lap legalább egy ivon január hó 1-től kezdve minden hó 1-én 10-én és 20-án. — Előfizetési ár postán szétküldéssel és helyben házhoz hordva egész évre 5 frt., félévre 3 frt. Negyed évre 1 frt 70 kr — Minden előfizető a tulajdonos kölcsön könyvtárát az eddigi fennálló feltételek mellett fél áron használhatja. — Nyilvántartó egy Pott sorért 10 kr. — Hirdetők hat házas Pott sorért 1-ör 7 kr, 2-ör 6 kr. és minden további beiktatásért 5 kr. a bélyegdíjért 30 kr. fizetendő. A beiktatási díj a lap közlését illető minden tárgy a kiadó hivatalhoz Nagy-Kanizsára; a lap szellemi tartalmát illető közlemények pedig, úgy minden levelek bérmentve a szerkesztőséghez küldendők Kaposvárra.

Körösvény.

A somogy megyei gazd. egyesület 1864. sept. 27-én hozott határozata folytán, a megye pomológusait a következő versenyre hívom fel.

A verseny tárgya a nemes gyümölcs minél nagyobb mértékben elterjesztése a nép között, a nemes fának sikeres szaporítása és ápolása útján.

Ezt szem előtt tartva a megyei gazd. egyesület versenyt szorint jutalmazni fogja azon ügybarátokat, kik helységük határában vagy közvetlen vidékükön, az ugynevezett parasztgazdáknál, legalább 300 darab egy és két éves nemes csemetét — oltványt elterjesztettek, s magukat a felül hitelesen igazolni tudják.

A fajok czélszerűsége, a tenyésztés ügyes módja, az ültetés és ápolás körüli gond, a körülmények figyelembe tartása az egyszerű és eszmeterjesztése azon mozzanatok, melyek a bírálók által mérlegeltetni fognak; azon körülmény vajjon a csemeték ingyen vagy pénzért osztattak e ki, teljesen közönyös lévén.

Az első jutalmazás 1865. év őszén fog megtörténni, mely alkalommal az 1864. őszi, 1865. tavaszi és őszi, s 1866. tavaszi ültetvények s nemesítések versenyezhetnek.

Addig is míg e részben kimerítő értesítés s szabályzat fogna megjelenni a közelgő tavaszi idényre tekintetből, haladékok nélkül felszólítom Somogy pomológusait, különösen a néppel folyvást érintkezésben levő lelkész, tanító s jegyző urak közül a szakértőket, hogy a jótékony eszmét felkarolva, a nemes versenyre előkészülni sziveskedjenek.

Kelt, Boldogasszonyfán márt. 1-n 1865.

IGMÁNDY BENEDEK

a kertészeti osztály elnöke.

Értesítés.

Zalamegye gazdasági egyesületi rendes féléves ugynevezett tavaszi közgyűlését f. é. május hó 9-én Zala-Egerszegén az egyesületi szálláson délelőtt 9 órakor fogja tartani, melyre az egyesület t. oz. tagjai hazafiuai tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlést megelőző napon május hó 8-dikán ugyan Zala-Egerszegén délelőtt 10 órakor igazgató választmányi ülés fog tartatni, miről az illető választmányi tagok tisztelettel értesítetnek és szives részvételre felkértenek.

Kelt Zala-Egerszeg, 1865. ápril 11.

BOTKA MIHÁLY

egyesületi elnök.

P e s t.

— Április hó 7-én 1865. —

Mult levelemben tett ígéretem szerint a Schulze-Delitzsch-féle „Előlegező- és hitel egyesület” fogok igen röviden értekezni, s az ezekről mindinkább terjedő eszméket fejtegetni.

Minél nagyobb figyelmet gerjesztenek ezen intézetek általán, annál inkább ébred irántuk ezen méltó figyelem hazánkban is; annál szükségesebb, hogy a nagy közönség e tárgy egész mivoltával alaposan megismerkedjék.

Schulze ur 1850-ik évben Delitzsch városkában alapította meg a legelső ilyenféle egyesületet, azt „előlegező s hitel egyesületnek” nevezé s mint néptőzsde-t (Volksbank) állandósította.

Ezen egyesület hasznos voltánál fogva közrészvétre talált, hamar gyarapodott és a siker, melyet felmutatott, sok utánzóra talált.

A siker valóban meglepő: 1860-dik évben 133 ilyenféle egyesület Poroszországban 31,603 tagot számlált; 2,901,491 tallérnyi üzletet kezelt; s számszerint 8,478,489 tallér előlegezést nyújtott, melyek után 50,318 tallér tiszta nyereség volt; 66,865 tall. tartalékkal bírt, s 10 év alatt csak 1,490 tall. veszteséget szenvedett.

A nmlg magy. kir. Helytartótanács gondos figyelmét nem kerülhetette el ily jótékony eredmény; ugyanazért, hogy hazánkban szegény munkás osztálya hasonló jótékonyaságban részesülhessen, felszólította az ország gazd. egyesületét a magy. földhitelintézetet és a pesti kereskedelmi kamarát: tanulmányozni az ügyet, s adnának véleményező jelentést a felett: miként lehetne ilyen jótékony egyesületeket hazánkban is mielőbb s legelőszérűbben létesíteni? — ezen egyesületek küldöttjeik által egy közös bizottmányban találkozáván, szorgalmas tanulmányozás és lelkiismeretes megvitatás után, határozott véleményüket nyilatkoztatták e tárgy felett, sőt alapszabályokat is dolgoztak ki, melyek mellett meggyőződésük szerint legelőszérűbben lehetne hazánkban hasonló egyesületeket szervezni, kezelni s felvirágoztatni.

Ezen jelentés, mely Csengeri jeles tollából folyt, a „Pesti Napló”-ban már közlé tétetett; — közölni fogják azt bizonyosan a többi lapok is, s szerint elég kiterjedt a kör, melyben e tárgyról alapos ismeretet, s annak hasznosságáról okadatolt meggyőződést szerezni lehet.

Részemről csak a felett kívánok néhány szót mondani: miben s mennyiben különböznek a Schulze-Delitzsch-féle egyesületek mint állandó „néptőzsde”, más, különösen a nálunk már divatozó, sőt itt-ott virágzásnak indult ugynevezett segélyegyesületek-től?

Szükségesebb tartom ezt kifejteni leginkább azért, mert sokan ezen most em-

lített segélyegyesületeket a Delitzsch-félékkel összehajarják, mások ismét ezeket amazoknak rovására omelik ki; pedig mindkettő hiba! mert:

A segélyegyesületek (így nevezem én is ezen megyénkben is már több helyen fennálló társulatokat) a középirtokos, kisebb kereskedő, jobb módú iparos és vidéki hivatalos osztály számára épen olyan hasznos és az egyetemes érdek tekintetéből kívánatos intézetek, mint miként — szegényebb munkások, iparosok s földművelőkre nézve szükségesebbek s annyira elkerülhetetleneknek bizonyultak, hogy nehéz napjainkban ezeket ismerjük fel azon egyetemes eszköznek, melynek segítségével a nagy tökékek ellenében egyedül képes magát a kisebb ipar- és munkás osztály az elpusztulástól megmenteni.

Egyemástól különböző intézetek tehát ezek mindenestire; de egyaránt üdvös sőt szükséges eszközei egyetemes haladásunknak és azért igen kívánatos, hogy se össze ne zavartassanak, se egymás rovására mint ellenségek egyoldalulag ne pártoltassanak; hanem mint jó rokonok egymás mellett támadjanak, szaporodjanak s virágozzanak.

A különbséget igen röviden tüntetem föl azon ózól megemlése által, melyet maguknak a Delitzsch-féle egyesületek, eltérőleg az eddigi segélyező vagy kölcsönző intézetektől kitűntek:

A Delitzsch-féle egyesületek ózélja az elszegényedést meggátolni; meggátolva az által, hogy tagjainak kellő időben, rövid időre, csokély, de elegendő előlegezést nyujt munkásságuk folytathatására, vagy őket véletlenül ért csapások elhárítására, olviselésére.

Ezen előlegezést mérsékelt kamatra nyujtja, s csokély jutalék (provisio) mellett hosszabbítja meg, — tagjait betételeik után csak a rendes kamatokban részesíti, — a jutalékok állandó tartalékba gyűjti s mint az egyesületnek közvagyonát külön kezeli.

E ózéljának tekintetéből az egyesület határozatlan időre alakul, s mint egy városnak vagy vidéknek állandó jótékony intézete évről évre mindinkább erősödik s fejlődik, mindig szem előtt tartván a ózél: hogy az önszegélyezés eszközeit a legszegényebb osztályokra kiterjeszse s vágyat ébresszen ezekben is ilyetén függetlenség után.

Mint állandóan maradandó társulat kilépő tagjainak csak az általok befizetett összeget s ennek rendes kamatait fizeti vissza, míg a nyereség, mint tartalék, vagyona marad az egyesületnek, mely szabály szerint soha fel nem oszlik, s ha még is rendkívüli okok miatt feloszlának, tartalék tökéit jótékony ózélókra tartozik elosztani.

A mondottakból mindenki feltalálja a fő különbséget, mely a Delitzsch-féle s más hitelintézetek közt épen úgy mint az alamizsnákat osztogató segély-intézetek közt létezik.

A Delitzsch-féle egyesületek tagjai ugyanis, mint állandó, humanistius irányu s nem speculativus társulatok részvényesei, pénzeiknek csak rendes kamatajt hazzák, s minden nyereségről az egyesület, mint maradandó testület javára lemondanak s ebben különböznek minden más hitelintézetektől és a mi segélyegyesületeinktől is, mert ezek bizonyos időre alakulván a nyereségben vagy alapítóikat kizárólag, vagy tagjait mind betételeik arányában részesítik.

De határozottan humanistius irányuk mellett is, mégse oszupán jótévközvetek a Delitzsch-féle egyesületek, mert senki nek ingyen semmit se adnak, tagjaiknak betett pénzeiktől rendes kamatot fizetnek, sőt jutalékok is számítanak, bár ezt az egyesület javára, mint tartalékokat külön kezelik.

Középen állnak tehát ezen egyesületek a nyereségre törekvő speculativus és a oszupán felebaráti szereteten alapuló, merőben könyöradományokat nyujtó humanistius intézetek közt, — s mint ilyenek amazoknak semmit sem ártanak, ezeknek feladását megkönynyítik, midőn a végkép még tönkre nem jutott szegény embert karolván föl, önszegélyezésre utalják s azon függetlenséggel kínálják meg, mely nélkül az ember magának úgy, mint másoknak csak haszontalan terhére válik.

Az előlegező egyesületeket — így is Schulze ismert könyvében, — hogy tartós állandóságra vergődjenek, egyáltalában nem szabad alamizsnát osztogató intézetekkel összekeverni, mert nem rendeltetésök szegényeket segélyezni, hanem — a mi sokkal jelentékenyebb — az elszegényedést megakadályoztatni! Addig még valaki saját magát s övéit, bármi nyomorultan, de munkája által fenntartani képes, addig karoljuk fel őtet! mert ha már ezen képességét is elvesztette, ily egyén gazdasági tekintetből a társaságra nézve meghalt és a nyilvános vagy magán könyörületesség tárgyaivá válik, melynek szervezete kijelölt körülmények nem tartozik.

Talpra esett, helyes nézetek! gyakorlatilag igazolt szavak! melyek Németországban mint termékeny mag jó földbe, hullottak: mert 1862-ik évben:

Poroszországban	161
Szászországban	69
Nassauban	17
Ausztria német tartományiban	14
A többi német tartományokban	79

Összesen 340

egyesület létezett!

Ha figyelemmel kísérjük azon sok aggodalmakat, melyekkel Anglia szegényeinek ügyeire nézve bajlódik s megszámítjuk azon jelentékeny adót, melyet azoknak eltartására rendszeresen fizet s fatalisták nem vagyunk — úgy leletetlen előre nem gondoskodnunk olyan eszközről, melyekkel hazánkat hasonló nyomortól megmenteni még pedig időjén lehetne!

Ezen eszközök egyikét és pedig leg-hatalmasbikát a Schulze által Delitzschben alapított apostoli buzgósággal ajánlt „előlevezési- és hitelintézetekben mint állandó néptársadékokban“ találjuk fel.

Karoljuk tal ezeket, s hogy kellőleg megismerkedhessünk egész műveltségünkkel olvassuk el azon jelentést, mely e részben a nmg. Helytartótanácshoz felterjesztett figyelemmel, tanulmányozzuk a bizottmány által ajánlt alapszabályokat, s alkalmazzuk azokat vidékünk sajtósági szerint buzgósággal.

„Sajátságai szerint“ mondom, mert minden vidéknek meg vannak saját külföldi viszonyai, melyek szerint különböző módon kell töröködni s lehet eljutni ugyanazon egy célra.

Nekem saándékom Kaposvár körül s ha itt lételeim, megyénk egyéb vidékein is megkísérteni a Delitzsche féle egyleteknek alakítását, teljesen meg lévén győződve, miként jelenben a szegény földmives, iparos és egyéb kézimunkája után élő, dolgozó ember szorultságán csak ilyenek segíthetnek.

Ezek előlegeznek 5—10—20 forintot egy pár hónapra, s ha kel, meghozsabitják a kölcsönt fél esztendőre is, ha tavasszal meg fogy a nép kenyere, vagy ősszel szoritják az adót, hogy maradjon ideje illőn elárusítani gabonáját, borát annak idejében s ne legyen kénytelen fele árán előre elvesztegetni azt, vagy 100%-os uzsorára venni fel pénzt, melyet ismét akkor mondhatnak fel neki, mikor erszénye leglaposabb. — Ezek előlegeznek a szegény iparosnak békre, deszkára vasra s egyéb szükségéire pénzt, hogy ne legyen kénytelen hitelre kettős áron venni, vagy ha hitelt már kimertült, ne legyen kénytelen szegre akasztani mesterségét, s éhezni kellő nyers anyag hiányában. — Ezek előlegeznek, ha betegség megfosztja a szegény embert, élelmének egyedüli forrásától, két keze használatától, s bátorságot öntenek a szűgödőbe ha egyéb szükségletei szorongatják.

Isten után ezen egylebe vehető a szegény munkás osztály bizalmát, s nem csalódik ha Isten adta esze után jár el józan tanács útján!

Gondolkozunk egy kissé komolyan ezekről és kísértünk meg az ezeket, hogy midőn magunkon segítni törekszünk a jó Isten is, pártolva jóra való törekvésünket, segítsen rajtunk!

SOMSSICH PÁL.

Népbank.

Ime, közöljük azon népbank-tervet, melyet, Csengery Antal előterjesztése folytán, a M. Földhitelintézet, M. Orsz. Gazdasági Egyesület, s a pesti ipar- és kereskedelmi kamara küldötteinek tanácskosmánya, Lónyay Menyhért ur elnöke alatt, elfogadott:

I. Az egyesület özöge.

1. §. Az egyesület özöge: „N. N. városi vagy községi takaréks- és kölcsönegyesület.“

II. Az egyesület célja.

2. §. Az egyesület célja: rondes tagjai számára, saját tőköképés útján, vagy kölcsönös jóállás mellett, idegen tőkék felvétele által, rövid ideig visszafizetendő, lehetőleg olcsó kölcsönt szerezni.

III. Az egyesület területköre.

3. §. Az egyesület területköre: NN. város vagy község, vagy N. N. községek, N. N. várossal vagy községgel, mint székhelyvel.

IV. Az egyesület bírósága.

4. §. Az egyesület bírósága: ha az egyesület mint alapszeres vennének perbe, az N. N. városi tanács, s ha ez bírósági hatáskörrel nem bírna, a megyei törvényszék. Ha pedig az egyesület, egyes tagjai ellenében, mint felperes lépne fel: szabály szerint ugyan a helybeli bíróság bírskodik, az egyesület azonban e mellett szabad bíró-választási joggal bír, a minök az egyesület tagjai magukat önként alávetik.

V. Az egyesület tagjai.

5. §. Az egyesület tagjai: a) Pártfogó tagok, a kik az egyesület megalapítását és működését megkezdő-

sót a rondes tagok betéti tőkőinek megfelelő vagyantólhaladó összeggel segítik elő, vagy utóbb is bármikor hasonló összegek kölcsönzésével vagy ajándékozásával járulnak az egyesület célja előmozdításához, s alapítványai után, kölcsönzés esetében is, bedrik 6% kamattal, a nélkül, hogy az egyesület kölcsönös igénybe kívánnak venni. Ily pártfogó tagok nemcsak magán egyének, hanem maga az állam, egyes helyhatóságok, községek, testületek, társulatok, pénz- és egyéb intézetek is lehetnek.

b) Tisztelőti tagok, a kik az egyesület alapítóját a rondes tagok betéti tőkőinél kisebb részetek ajándékozásával gyarapítják, a nélkül, hogy az egyesület kölcsönös számat tartanának.

c) Rondes tagok, a kik által és a kiknek érdekében alapítatik sajátlag az egyesület. Ilyen rondes tag lehet az egyesület területköreben lakó minden becsületes ipartű földmives vagy munkás, a ki az alapszabályok aláírásakor egyszer mindenkorra 50 forintnyi tőkét fizet be az egyesület pénztárába, vagy havi betétekben, melyek a helyi viszonyok szerint 40—80 krajczárnál kisebb részetek nem lehetnek, a melyeket azonban a tagok heti (10—20 krajczárnyi) részetekben is fizethetnek, hasonló összeg befizetésre kötelesek magokat.

VI. A rondes tagok felvétele s a tagság megszűnése.

6. §. Miután az egyesület, az első aláírókból megalakult: azonnal a rondes tagok az igazgató bizottság által vétetnek fel. Ha a bizottság a felvételt megtagadja, nyitva áll az illetőknek a folyamodás útja a közgyűléshez.

7. §. Megszűnik az egyesületi rondes tagság:

a) Halálozás által: mely esetben az elhunyt befizetett tőkője vagy annak fejében befizetett havi betételei, a már javára írt, s a folyó ületév bevégeztével javára irandó osztalékok az örökösöknek, az év végétől számítandó félév mulva, kifizettetnek.

b) Önkényes kilépés által. A kilépő tag szintén csak a folyó év végétől számítandó félév mulva veheti ki betéti tőkőjét vagy befizetett tőkőrészetét, az év végén javára irandó osztalékkal.

c) Kirekesztés által, a mi felett az igazgató-bizottság indítványára, ha valamely tag havi betételeivel három hónapig hátrálótban van, vagy az egyesülettel nyert kölcsönt törvényes végrehajtás nélkül nem fizeti meg, tagtársával összeférhetlenség mutatkozik, az egyesület alapszabályához és közlései utasításaihoz alkalmazkodni nem akar, avagy épen valamely becsületességét maga után vonó tettet követ el, a közgyűlés határoz. A kirekesztett tag ugyanoly viszonyba jár az egyesülethez, mint a ki önkényen kilépett.

8. §. Mind az önkényesen kilépett, mind a kirekesztett tag, valamint szintén az elhunyt tag örökösei is, a mennyiben az utóbbiak egyesületi tagok nem kívánnak lenni, azonnal elvesztik az egyesületi tagsággal járó jogokat, s igényüket a tartalék alaphoz: az egyesület özöge alatt azon ideig kötött szerződésekre nézve mindazáltal csak a kilépés vagy halálozás napjától számítandó egy év múltával oldoztatnak fel végképen az egyetemes kötelezettség terhe alól.

VII. A rondes tagok jogai és köteleességei.

9. §. A pártfogó és rondes tagok választási és választathatási, tanácskosási és szervezési joggal bírnak az egyesület közgyűlésein. A tisztelőti tagokat csak azon évben illetik e jogok, a melyben az egyesület alapítóját legalább 10 forintnyi adománnyal gyarapítják.

10. §. E felett minden egyesületi rondes tag:

a) az egyesület pénztári készletéhez és saját fizetési képességéhez aránylag, a mi felett az igazgató bizottság határoz, igényt tarthat az egyesület szabályszórú kölcsönös, befizetett tőkője s szintén a bizottság által koronként meghatározandó maximum erejéig b) az általa befizetett és javára írt összeg arányában igényt tarthat a tiszta nyereség után eső osztaléka.

11. §. Viszont minden rondes tag köteles:

a) a havi betételt minden hónap első vasárnapján, vagy heti részetekben vasárnaponként pontosan befizetni; b) az egész betéti tőkő háromszoros összegére erejéig minden vagyonával egyetemes kötelezettséget vállalni az egyesület özöge alatt felvett, vagy takarékpénztári betételekben befolyt idegen tőkék pontos visszafizetéséért, s a kezelési- és igazgatósági költségek fedezéséért; c) az egyesület érdekeit minden töle telhető módon előmozdítani.

VIII. Saját tőkőképés.

12. §. A befizetett betéti tőkők, az ily tőkők képzésére fizetett havi részetek, s míg az egész 50 ftnyi betéti tőkő teljesen le nincs fizetve, az osztalékok is javukra íratnak a

tagoknak az egyesület könyveiben. Mithely azonban az egész betéti tőkő befizetett, megszűnik a havi befizetések kötelezettsége s az osztalékok a tagoknak készpénzben rendszeren kiadatnak.

(Végo köv.)

Válasszul Tersánczy József urnak Nagy-Kanissán.

A keleti marhavész ügyében

(a Zala-Somogyi közlöny 1864-ik évi 24 és több számaiban hoztam intézett leveleire.)

II.

Tisztelt honfi! Habár akaratom ellen megköttem is válaszzommal, de azon öntudattal írom azokat, hogy jobb későn, — mint soha, — miért is fogadja azokat szívesen.

A tisztelt soraimban annyi szakavatottsággal tárgyalt ügy sokkal érdekesebb, minthogy annak fontosságát itt mutogatni — szükségesnek látám. A vésznek oly alapsimertése pedig a gazdaság terén mindenkor egy hiányt pótol, — miért is üdvözölve önt e téren, a gazdaságközönség elismerését örömmel tolmácsolom.

De nem kevésbé érdekesek a felhozott felsőbb hatósági rendszabályok ismertetéseit, — annál is inkább: mert ezeknek létezését nagyobbrazt csak hírből ismerjük.

Engedje azért, hogy a gazdaságra annyi fontossággal bíró érdekeséget úgy magam, mint a köziránt rokon értelmű gazdaságaim névben is köszönetet nyilváníthassak.

De a közügy — mire önnök tisztelt sorai szentelve voltak — nézetem szerint csak úgy nyer legtöbbit, ha a vészt meggátló rendszabályok életbe léptetése és megtartása körül elkövetett hibák minden oldalról felderítetvén — azokból okulunk.

Ön egyedül a marha tenyésztők és tartók hibáit — talán kevésbé szigorral is — eszegetvén, a vész terjedéséből eredő terhes feladást egyedül azokban keresi.

— Minék folytán felhiva érzem magam, önnök es érdemből egyes kitételeit felvenni, s azokra — mennyire a jelen körülmények engedik — nézetemet megtenni.

Az V. levelében, a magas kormány által kiadott álatgyógyrendőri utasításokat ismeretvén, ezeket mondja: „Ily könnyelmű mulasztás mellett ha a behurcolt járvány elősegítettik és széthordatik, biztalan nem oszda, oszadálkoni lehet azonban azon, hogy mégis ezeken vannak, kik a terjedő vész lassu, késedelmes megszüntetése okát a főhatóságok részvételezésében és mulasztásában keresik, ezeket szidalmaznak, holott az fordítva éppen és egyedül az egyes községek előljáróiban, és a marhatartó tulajdonosokban rejlik a mormint mondám: A főhatóság megadta az utasítást, s fogantatásait őnmagunkra ruházta kezünkben adván a védelmi eszközt, telj hatalmat ruházott ráánk, hogy megvédhessük magunkat.“

Hogy a főhatóság a vészterjedését gátoló utasításokról gondoskodott, — azt senki kétségben nem vonhatja, s mindenestre elismert érdemről gondoskodást tanusít. — De, hogy ezen utasítások fogantatására szükséges eszközökkel és tehatalommal ruházta volna fel a gazda közönséget, — arról tudomásom nincsen, de alig lehet másnak is. Nem lévén pedig a gazdaságközönség felsőbb hatóság által ezen utasítások fogantatására a szükséges eszközökkel párosult meghatalmazással felruházva, nem is tehetett a magánykórán túl semmit.

A magánykór általi rendszabály megtartása pedig, mint ön soraiból is igen igen világosan kitűnik távol sem előleges ily vész meggátolására, mert legyen bár 100 gazda között egy, ki a szabályokat meg nem tartja, — azon egy a többi 99-nek minden óvatosságát sommivé teszi. — Azt képzelné pedig, hogy orkólos köteletség folytán ily rendszabály kivihető legyen — mihez gyakran önrökök megtagadása is igényeltetik — úgy hiszem bármikor is, de különösen napjainkban — hol különösen a népnél az anyagi érdek az orkólosiság rovására oly nagy mérvben terjed; — a tul vérmes reményeket is meghaladja.

Miért is a fenn idézett kitételét — mely szerint az utasítások fogantatását ráánk ruházottunk állítja, és hogy arra nézve a főhatóság szükséges eszközököt és hatalmat is adott volna kezeikben — részemről mint álatgyógyászta soha el nem fogadhatom.

A községi előljárók hanyagságáról nem szólhatok, mert azoknak a felsőbbégek által az ügyben adott rendeleteiket nem ismerem, — s így arról csupán azok szólhatnak, kik ebben avatva voltak. — De ha az előljárók a felsőbbégek által nyert rendeleteket hanyagul teljesítették, vajjon felróható az a többi gazdának felváltása a többi gazdák szólitva, vagy hatalmazva, arra ügyelni? — stb.

A gyógyrendőri utasítások életben léptetése körül eljárásról, tégábbben tanuszkodnak önnök VI levelében felhozott esetek, mikhez hasonló esetek folhozatalát és annak okai

tárgyalását azonban most nem látom korosorúnok. — De annyit megjegyezni minden esetben tartozom, hogy a kiskomáromi vásár, melyen a vészrel fertőzött marhák vétettek, s melyek által a levelében kitett kelyekre a vész bevitetett, — hatóságilag volt engedélyezve.

A VII levelének egyik pontjában így szól: „Ily könnyelműség közepette épen nem cauda na marha postist betolakodása esetében oly nehéz megakadályozni, terjedésében és ha a hivatal teljességgel képtelen éleget tonni, annak ellenére, hogy a marhatenyésztő osztály nagyrésze mint loginkább érdekelt fél, nem csak hogy segéd kezét nem nyujt, sőt ellon hatást gyakorol és tanusit még titokban is.“

A marha tenyésztő osztály ezen tul szigoru megrovására csak annyiból kívánnok válaszolni, mennyire ezen vád az állattenyésztő osztály értelmes részére értelmezhető, — vagyis tehát ezen kitételeire „nem csak hogy segéd kezét nem nyujt“ miután a segédkezés nyújtás mindenkor csak az értelmes részről feltételezhető és várható, így minden esetre ezt is érhető ezen szigoru megrovás.

Ezen megrovást, hogy mennyire nem érdemelte meg az értelmes állattenyésztő osztály, — azt a megyei gazdasági egyesület es ügyboni tovékonyasága — mely egyesületet méltán lehet az állattenyésztő osztály értelmes része képviselőjének ismerni: — előggé igazolja. BAÁN KALMAN.

Levellezések.

Bécs, april 3. 1865.

Azt mondja a költő: „A virágnak megtiltani nem lehet, hogy ne nyíljék, ha jön a szép kikelet.“ Nálunk nem ugy van ez időn; a kikelet hóval köszöntött be, nyájas zephyrok helyett, márt. végén is fagyos szelők csókoltak bennünket pirosra; s a szép tavaszi nap csak naptárainkban süttött — fűtött szobában. Hegyeink s mezeink még hótól foherlenek, ligeteink puszták s csalogányok helyett veretek duzzognak a lombtalan galyakon. Ibolyáink igen győrek, rózsákkal nem dicsekedhetünk, a kikelet virágából kosszort még nem fűszhetünk!

Midőn a természet nem engedi, hogy elhagyjuk a hosszú tél után városunk börtönszerű falait; nem csakély kárpótlást találunk a művészetek csarnokaiban, hol a szellemi virágok minden évszakon keresztül pompáznak, folvidítva s nemesítve a koblot tovékonyaságra villanyozva az akaratot.

Volt alkalmunk már Bécs egyes műkinostáraitól emlékezni, feltártuk a többi közt, a belvederoi képcsarnok ajtaját s bámultuk a művészet romkeit; jelenleg a bírod. főváros egy legújabb kinostáriumnyót van szerezésnek a bécsi levelek szíves olvasóinak bemutatni, az ugynevezett osztrák művészet- s iparmuseumban, mely alig azaz éves fenállása után már dícsőségére válik a monarchiának, büszkeségére Bécs városának.

A museum célja azon magasatos eszame kivitele, hogy az egész államból és azonkivül is, gyűjtesse azok eszame a művészet minden ágából műremekek, legrégibb időkből a legújabbig, hogy a művészet es ipar koronkinti fejlődését, haladását, egyes korszakok hiányait vágy tőkelyét szem elé állítsa, s a részetekben rejlt tőkelyt egy egészbe önt-hessék.

E gazdag gyűjteményben a tárgyak változatosága nagy érdekel köti le a műértő figyelmét, kellemesen szórakoztatja a látogatók mindegyikét. — Különös figyelmet érdeml a dombor művek (relief) közül a II. teremben az, mely a szent földre induló thuringiai gróf bucsuját nejtől magyarországi szent Erzsébetől, élénken állítja elő; s a mozaik képek közül pedig, melyen a bécsi szent István temploma szalmából van, alig észrevehetőleg összeállítva. — Az I. teremben, bársony asztalon, egy ugy két láb átmérőjű porocollán tál fenekén a pozsonyi országyűlés azon növezetes jelenete van kitűnő sikerrel kifejezve, melyen a magyarok Mária Terézia s trónja megmentéséért életüket s vértüket feláldozni készöknek nyilatkoztak. A ozopfos ösök kardjai villognak s az arcaikon nyilvánuló lelkesítéség haugoztatni látszik a kép alá írt szavakat: „Moriatur pro Rege nostro!“

Nagy feladat lenne ezen egyetemes museum egész tartalmában a tárgyakhoz méltólag ismertetni; nem is ez levén cölünk, csak bemutatni akartuk Bécs e legújabb kincstárát, a részetes es kimentő bíralatokat másoknak engedjük át. — Még csak azt jegyezzük meg, hogy mindig újabb es újabb műremekekkel szaporodik a gyűjtemény, miért megérdemli, hogy a tanulmányozókön kívül a látogatók is majd szakadatlanul gyűlnek benne eszame. — Olvasóinknak, ha Bécsbe rándulnak, ezt is figyelmükbe ajánljuk, s asztér a museum lelhelyét ide jegyeztesük: Belváros, Ballhausplatz, Nr. 6. Az épület homlokzatán ez olvasható: Oester. Museum für Kunst und Industrie. Hétköznap, —

hátot kivéve, reggeli 9—4-ig d. u., vasár-
és ünnepnapokon 9—1-ig van nyitva. Bolé-
p-tídj kedden és szombán 30 kr., más napokon
szeml.

Miután oddigi sorainkból a materialis részt
majd egészen kifeleltek — pedig sok mate-
rialis van am Bősben; azért egyformaság
kedvéért az előbbiekkal összehangzó tudósi-
tással, mint újdonsággal zárjuk be levélün-
ket. A bécsi egyetem ötáztados jubileum
ünnepélye f. évi aug. három első napjára ha-
tározottak.

A nagy előkészületek és mindenünne ör-
keső jelenések remélni engedik, hogy ez
ünnep a tudományok öreg „alma mater“ jához
méltó lesz.
K. BERKI.

Rákó, ápril hó 4.

Csakugyan megértük ápril 2-át a tavasz
kezdését. — Oh bár, mint csak nem minden
megfordítva megy a világon, megfordítva
visszafordítva magát áprilünk is, mert ha ez a
rendes uton jár, most midőn a szerűs ker-
tekből a szalma, szalma, magtárainkból az
abakfélék kitaradott, nem lesz képes a
falukon járó borsodok őssze hordani, a kül-
önbeféle fajú és formájú házi állatok bőreit.
— Azért, hogy felette hosszú ne legyenek, a
mindenki előtt nem csak ismert, hanem meg-
unt, a utált idő járásról nem szólunk, hanem
azon kezdem, hogy figyelmessem a fiatal-
okat a jószág egyesege fenntartására, mert
midőn a benn semmit sem kapható állat ki-
megy, s feleszi a szorfeletti nagy hó által
visszahagyott iszapot, — a homokos helyeken
a szőr féreg, a lapályos, viányomtakon pedig
a métegy fogja elpusztítani a keserűven
éltö megártott szarvasmarhát és birkát. —
Azért ha tehetjük adjuk év-szerű a lapályos
helyeken métegy ellen a hazánk jelszóba gaz-
dái közül levő boldog emlékü Csapó Dániel
ur által rendszeren használni rendelt konyhasó
és Fedorvelsát, vagy m. b. Bézánny Sovara-
dics, és búdkök keveréket, a homokosokon
pedig az F. G. 1861. 2-ik félév 4. szám alatt
ajánlott szintén a fenntartás szerű, mert ha
nem gondoskodunk előre, a körülmény fogja
csúszkba juttatni nemzetiségünket. „Kár
után okos a magyar.“

Ószi vetéseink, az ember emlékezőto elő
nem forduló komisz időjárás miatt még most
is fokotok, zabunk árpank, zsákba van, most
midőn soraimat írom, egy becúletes éjszaki
szél kíséretébe a sár javába fogy, kilátás
sinos, hogy mikor vethetjük el tavaszunkat a
mikor tehetünk valamit szölleinkben?

Marháink a birkáink? csak magtárainknak
készenhetik, hogy az éhenhalástól meg-
mentültek, mert a rendez birka tél után, hogy
a januárban világra jött igon szép bárányunk
ne csökkönjenek, a birkák éltök el a kökör
takarmányt, és most szalma a szőr tartja
ökreinkbe úgy, mint birkáinkba az életet.

Sortéseinket redimáljuk mint ösapáink
birtokaikat, mert a mult öszi termés tengerét
hogy ol ne rothadjon, iparkodunk megvetni
karácsonra és azóta zsákba tartani? tessök
kiszámítani melyik adóenti malacz ör annyit
a monnyibo öta van.

Méhoinket február elején néztem, a dícsé-
kedve írtam Pestre a F. G. szerkesztéséhez,
hogy kevés a halott, s azóta kapkár száma
tették át magukat a boldogabb életre hagyván
magok után elég mézet.

Máskor többet. *)
Ószinte tisztelője
KOVÁCS ANTAL
urod. kasznár.

Szathmár, ápril hóban.

Epon „Stuart Mária“ első előadásáról sér-
tom hazra, s akartam az első benyomás hátra
alatt önt, t. szerkesztő ur körülmenyesen ér-
tesíteni, mikor a táviró engem e messze ví-
dékre szállított, s legyen szabad tehát hű-
lésőgömnök innen megfelelnem. Már Stuart
Máriáról nem írok, mert alkalmast meg-
olozott ebben más, de hát szöljünk utazásom-
ról, és az itteni életéről, ha már egyszer a
sors ide hozott.

Nem akarom önt egy unalmas ut unalmas
bírássával untatni, ologet untam magamat,
úgy, hogy a sok U miatt magamnak is borzad
a hátam. De legyen anny szöndva, hogy
Nagy-Váradról kezdve, honnan kiindultam,
mai napig mindig hávazott, mely hó felolvad-
ván egy oly sárfészokbe kerültünk, melyből
három talpas lovunk is alig bírt kihúzni.
Jártam én egy hét óta három órányagét, ha-
nem mind a három rendkívül ösötört abban,
hogy utait ne javítsa, utmutatókat ne állítson
és hidakról ne gondoskodják. E mellett
minden folyó, minden patak kilép medrűből
— Per. amorom dei — még ellenségömnök
se kívánom az ily utat. Advocem utmutató,
ezöknek hiányának köszönhetjük, hogy egy
2 napi utat 4 napig tettünk, azaz, a helyett,
hogy Piskoltról Biharban Nagy-Károly felé
tartanánk, lekörtöltünk Posványon, Lápon
keresztül — Margittára. Erre elmondhatná
Horatius: robur et aotriplex, szükséges az
ombor türelménök páncelőzésára.

Különbön semmise tartós a csillagok alatt,
hogy egy német költő szavaival németesen
éljök. Évvél vigasztaltam én is magamat és
a sz. irás szavaival öljek: „A türelemessé
a menyország“ en is mennyei utra jutottam.
Rakott ugyan hatalmasan a kőveken robo-
gó kocsi, hanem mindegy — legalább lovaink
repültek — és én Szathmárból irhatok.

Nem tudom mindenkinek úgy tetszik-e
ezen város, mint nekem.

Ha igen, Magyarország elsőbb városának
kell nem sokára lennie, még csak egy hiány-
zik: a vasut; a legfelsőbb határozat Ö Fel-
ségenek kegyes szavai folytán remélhető
mielőbb. En legalább alig ismerek az oaz-
trák monarchiában hadi szempontból fonto-
sabb vonalt, mint azt, mely az eddig oly
messze eső éjszakkéleti részt, s az oly gyak-
ran hadászilag felkeresett Csernovizot a bi-
rodalom fővárosával egyenes vonalban ösz-
szekötné.

Szathmár igen népes város, széles utozái,
gyönyörű templomai és nagy fontosságu
intézötoi vannak. A nagy tér, melyet Magyar
hazánk egyik városában sem láttam, díszo
a városnak. Itt van bizanti stílusban épült
páspöki templom, az ódon megyeház egy
idomtalan toronnyal, mely azonban gyönyör-
ű kílátást enged a tetejéről szemlélnök az
egész Szamos völgyére a kárpátokig; továb-
bá három vendéglödög; az elemi főiskola
melynek élén a dorék ft. Nagy Vincze ur
áll; a városház a színházzal.

Miután felomlítottam, szöljünk a színház-
ról. A berendezés igen csinos három emelo-
tes, hosszudak hajóval bir és jól van világítva.
A díszítmények gyönyörűk, minél fogva meg-
nem foghatom, hogy lehet az előfüggöny oly
rongyos, miszerint irtózást ró nézni. Benn-
lötém alkalmával „Tündéruffjakat“ adták,
hol ugyanis Rájz volt az egyedül, ki a Bre-
tagnel nemesben némikép kiölögött volt, a
többiek irtozatosan nem jól játsztak és nem
tudták szerepeiket. A pártolás kellő. Ma
„Dunnanant“ adják, kíváncsi vagyok rá, ki
annyiszor láttam az operettek műhelyében a
Népszínházban, vajjon nem leand-e fülűrtő
és lélokarakodtató.

Még néhány épületet kell felemlítenem;
a nagy reformatus templomot, az apácák
gyönyörű kolostorát, a csinos külsejű de
igen szegényes berendezésű igralmasok kör-
házat, és a kalváriát, mely ugyan a város
közepében van, hanem ujonnan készült és
külsejére, mint belső berendezésére nézve
mestermű. A páspök öngának lakhelye igen
igénytelen.

A kereskedelem a városban igen élénk szö-
kött lenni, és a kereskedők jól birják magu-
kat általán vévo. Ritka az oly hitel, mint o
városban.

Legyen annyi elég Szathmárról; hogy jó-
vü leveletem honnan veend, még nem tudom.
XAVÉR.

Hírek és események.

* A feltámasztási körmenet a városi templom-
ban, valamint a szent foronzielnél hol kül-
önösen temérdek áhitatos nép gyűlt egybe a
szokásos szortartással szép idő kedvezményo
mellett tartatott meg. Másnap az az huavét va-
sárnapján több mükedvelök éneke kíséretű 10
órai sz. misét, szívesen szavazunk méltó olis-
merészt. A helybeli dalárda is megötöte volna
a nagymisén a magát, melyet ha lapunk fel-
nem szölal alig ha ol nem maradt volna, elég
szajnos, hogy ily alkalmakra mint gyermeket
öyelmisztetni kell, egyébiránt egy tisztelt
barátunk küldi be hozzánk a következő sorö-
kat, miután az ügy valóságáról némileg
ögyvagyunk győződve szívesen adunk tért,
tehát: be küldötött.

Május hó elején tartja helybeli dalárdánk
3-ik évnapját úgy választmányi gyűlését.
Mindenekelőtt nagyon kívánatos volna a gyö-
kerös újra szervezés, mert a mostaniban egy-
örű szö van, mely jobban emészt mint gyar-
apítja, híre emeli. Sajnálattunkat kell kifö-
jezni a vezetökre, hogy már rég nem igy-
keztök ezt orvosolni; öddig egyödül az anya-
gira lett suly fektöve, de a dalárda szellemo
csak pislogó mécs, melynek világánál kevo-
sen látnak és haladnak. De nem is csoda, a
régii tagok, néhány igénytelen hetvenkötö,
könnyű lejtű és szöltölöz büzenkedésére: elma-
radtak. Helyettük minden gyűlési bejelent-
és nélkül tödültak be széles nadrágha oly
gyermekök, kik alig tördültek le a szöfökröl
az anyatöjt; kik is, hogy a férfiak közt helyet
foglalhatnak, alig férnek meg bürükben, s
nem tekintik, kit mikor és hogyan bánatnak
meg.

Ily körülmények közt vajmi bajos a koros
tagoknak oly mellett állni, a kiknek fogalmuk
nincsen a dalárda magasztosságáról, szellemö-
röl, kik nem is örtök voltaköpen mi az a da-
lárdá, öültkrumpli-e vagy Gesangsvorein? —
(de azért tisztölet a kivétölök.)

A dalokra semmi figyelem nem fordították;
temérdek szép magyar dal helyöbe többnyiro

ünet választatott, nem úgy mint a dorék és
közélmörésben rézestölöz györi és aradiak-
nál, kik is a hazai dalok torjesztöset tösték
ki szent cölül. A kütüben szerkesztööt és
pártölást megördölöz Zonészöti lap is, nem
a dalárda helyiségében, hanem máshol, nem
csak olvasatlan, de felbontatlan hevo.

A dalárdái feligöröl, lobogöröl csak szönök-
latokban halottunk, mely hála nyilvánításul
meg is öljeneztetööt, de töttben szunyd.
Az öldozatkész budai dalárda felezölítését az
országos dalönnepre, dacára annak, hogy
majdnem minden hazai lap buzdítöul szö-
fel, még választásra sem méltattatott, több öfölek
az okai, hogy a pártölö tagok csak gunyölö-
nak az egész felett. — A megem tartott
alapozabályok fejtegetéséről nem kívánok szö-
láni, majd tán az új választás után, hogy most
hosszas ne legyenek.

Tehát ha akarjuk, hogy magyar dalárdánk
a jövöre is fennálljon stb. hazai magyar da-
ládákkal egyenlö lépést tartunk, öketlen
szükségösök a müködö és pártölö tagok, de kül-
önösen azon egyönek öszvehívása, kik nevel-
ök mint müködö tagok a kezdésnél aláírták,
völük karöltve, az új szervezésről gyűlés
tartassék és ezután tördönök az új választás,
és csak is oly egyönek válalják magokra a
vezetést, kik tesztel, lélekkel az ügyért lán-
gölnak, kik tesznek is valamit, nemcsak szö-
szöval ögrönek, tehát öszöl, sziv- és rokon-
örzelemmel öllöc — mert a Hosentragor pár-
toskodásu szöltölös nem menti meg az ögyet.
(Be küldötött.)

△ Egy keresztény beteg vitötö a helybeli
isz. körházban, több idő után kitünt, hogy ö
nem a felekezéshöz tartozott, de azért csak is
felödülte után bocsátatott ki. — Ez a kör-
ház atyanak Lang Henrich urnak köszöndööt.

△ A möhön-övés követözése. Egy itteni
szögölö löány övös közben egy töt nyölt le,
s könnyelmű nevetéssel adá a hös töttet a
körölöz állöknak tudtára, de csak hamar be-
követököztöt utána a komoly jölonet, mivel
oly ödhös fájdalmak ostromának lett kítöve,
hogy öletéshöz is kevés volt a romény, és
hogy az megmaradt csakis szorgalmas kör-
házi orvosunknak t. Rácó Antal urnak kö-
szöndöheti, kinök sikerült a töt töstölöz vala-
hogy öltávolítani.

△ Lapunk zártaival hallök azon szomorü
ösetet, hogy Kis-Komáromba 19-ön öjjeli
11 órakor tűz ötvön ki, 28 hás minden
lék épöleteivel ögyütt a szöl miatt hamuvá
ögett.

* Szöpetneken a bőrférgés lovak száma
márt. hó 30-töl ögygyel szöporödt. Összes
beteg 49, gyögyült 29, agyonösuratott 5, öpo-
lász alatt van 8. — A legköszölöz agyonösur-
ottak egyike 19 éves, kizarölt, ördhiányban
lovén, a fölgögyölöshöz már kezdötben som
adott sok roményt, a másik fiatal ugyan, de
szöletöt „total invalid — de crepit.“ Nem
csoda tehát, hogy nem gyögyölt meg. Van
egy fiatal is, melynél a „taknyosság“ ölö-
jölei mutatkozának. E fölett is kimonadtöt a
halálos ötetöl oly formán, hogy o napokban
a legnagyobb valószínlőségöl öldozatul fog
öeni.

△ A kiadó nyomdájában egy új ima-
könyv jelent meg özime: Kis rózsáskert,
vagy a katölökus keresztény ifjuság
imái és énekei. Ajánljuk különösen a
fötisztelendö plébános és tanító uraknak
figyelmében. Ára ösinosan kötve 30—
60 kr.

Kaposvár.

* A szökös városi megyei nyomdából egy kis
füzet körtöl ki Strinovic szerkesztöse alatt,
melyből jónak látjuk követöközköz közlöni:
Somogy megye terölöte 114¹/₁₀ □ mértföld,
vagy is 1,145,000 kat. hold; öbböl földadö-
val megadötatva van 1,035,336 hold; a ha-
szonvehetöten tess 109,664 holdat, melyben
a Balaton fele is benne foglaltatik.

A megye népesösge a 6184 idegennöl és a
4624 távollevövel összesen 257,318 lölek,
melyből nemzetiségre nézve: magyar 227,814.
Német: 16,411; Horvát: 1986; Töth, 11,107.
(Zsidó ?.)

Rom. kath. 166,848. Görög ögyösült 59;
nem ögyösült 91. Örmény ögyösült 4; nem
ögyösült 10. Evangölökus 12,921; Reformá-
tüs: 62,074. Unitarius 143. Zsidó 8984.

Förf van a honos lakösség 122,170; nő
124,340.

A megyökon követököz hasznos állatok
vannak: Csödör=291. Kanca=17,055. Hö-
ölt=19,335. Csök három övesig=6226.
Öszvör=2. Szömár=578(?) Bika—627. Tu-
hön=44,678. Ökör=29,873. Borju három
övesig=30,715. Juh=310,455. Kecöke—1929
Sertvés=175,960.

Van egy öveggyár Lukafán.
Gözmalmok: N.-Bajom, Karád, Bató, Hára-
gy és Kaposvár.

Szöszgyárak: Kálmánöon N.-Ladon, Si-
mongátön, Lábodon, Nágöcon, P.-Szölösön,
N.-Börkiben, Fájzon, Maróthon, Homökü
pusztán. Eviönték készítőnek 89,728 akö
szesz.

Van 8 serfözsház; melyök összesen 13,466
akö sert készítőnek éviönték.

Gazdasági ögyesötlet 7000 füt és takarök-
pönstár 50,000 füt tökével.

A megye füzöt adöt, és pedig:
Egyenes adöt—551,499 füt 57 kr.
Rendkívöl potlöket—168,528 füt 46 kr.
Öraszögos potlöket—311,209 füt 27 kr.

Összesen: 1,030,967 füt 30 krt.

* Kovács Antal gazdaságit, ki a „Köpes
Ujság“ szerkesztösöge által kütözött „gadsa-
sági örtöközés“-re pályázök közt legköszö-
löb pályadijt nyört, egy „börökora vetö“ ku-
korözagöpet talált föl, mely már számos gaz-
daságban öölözörten használtatik; továbba
egy csöplögöpet, mely nála mintában meg is
van. Az első ajánljuk gazdánk, az utolsóöt
pedig gazd. ögyesötletünk figyelmöbe.

* (Gazd. ögyöletölöknek tököpönso — mint
örtösítve vagyunk — a budai takarökpön-
tárbun van ölhölözo; miután megöyönöknek
is van már takarökpönztára, nem lehetö
ezen tököpönst itt kamatoztatni? annyival
is inkább, miután ez utöböl nem rég alakult,
melyöt pártföglöni, ölöszöglöni kötelességöknö-
ben áll.

* Dömény Jözeef, kinök töllöböl a „Va-
sárnapi ujság“ töböl szépirodalmi ögy saját
lapunk is számos szép költöemöni köszölök
már, sajöt alá rendezö műveit. Az íróban a
szöp töhötösöget pártölöni, ölöre is felhívjuk t.
ölvásöközösöngöket. Jövö számunköh loss
möllökölöz az ölöfötölöz felhívás és az öllö-
tötölöl mű az o lap kiadó nyomdájából fog k.
körlöni.

* A szök, havas, öös napok után ölyan
szöp, meleg idő köszöndötöl be, hogy nyarölözö
is beöllenök. Az ödő ismét alig loss tava-
szunk; a hol a tél ölvöögösdötöl, ööt közdökik
a nyár.

— A szöp, tavasz napoknak is van far-
sangja; ögynevezöt szöl farsang Kölemon
Lajos urnál 17-ön vig és barátösagos estöly
völt; vagy 50—60-an voltak jelen, s a majd
reggelig tartö táncöt csak az öjjöli vacsora
szakítá kövés időre fölbe, hogy ezután újra
szödjök az ördm és ölv rözsöt. A törem, hol
a tánc folyt, igazan viragos kört völt, mintögy
gunyolván a törmésötöt, hogy bár szöp napok
járnak, még since önyyi és öly szöp nyölö
virága.

Vegyesek.

— Gróf Batthyány Iván m. hó 26-án
Böcsben 82-ik övöben möhalt. Mint a „P.
H.“ írja, ö volt a herözgi özim és majörätus
praesumtiv ördköso, mely, miután futööl nöl-
kül hunyt el, a most ölö herözgi halála után
a folyvást Londonban lakö gróf Batthyány
Gusztávra fognak szállani, a ki Magyarország-
ban birtokaik már mind öladta. Ez is
derök györok lehet!

— Kossuth fia teljesen örososöt örvö, Ma-
gyarországba öjönni, s ööt jöszösöget vásárolvön
a gazdaságnak ölni szändökönök.

— Nagy-Szent-Miklöson A... keresökö-
nöl egy 13 éves öiu volt alkalmazva, ki szö-
löl völetölöl volt ismöröt s. Mult kedden
kírohan töljából a keresökö és szöbnyökö-
dössöl bezölli, hogy a gyermek a töltben föl-
akasztötta magát. Az öszöcsödölöl nép löttä
a öiüt, a mint a töltből, köttöllel a nyakán szö-
bába vittök, s a gyorsan ölvözölött orvos is
oda nyilatkozött, hogy a mutaközö jölekröl
fogva az akasztás követököztöben halt meg, s
köszöb a bonczölös után is o mellett maradt.

A öiüt aztán öltömették szortartás nélkül a
temötn kívül; azonban az o közben megö-
köztöt atyát tudatták, hogy a keresökö ö-
ngerlekönny, dühös, kögyötlön törmésötöl, hogy
a öiüt több ízben megvertö, s itt-ött még ögye-
bet is öüttötök, mire az apa Bocakörökö
rándult s ööt hivatalos vizsgálatöl kört.
A kiködötöl biröság fölösatván a mögvisgöl-
tatván a höltötöt, kütönt, hogy az nem is
volt felbonczölva, szorosabb vizsgálat után a
fején a haj alatt mély vágást s a töstén 7,
ötsöböl köletököztöt fölöt találtak. E jölek
öda mutattak, hogy a öiüt a keresökö dühö-
ben agyonötöltö, aztán, a gyanut magátöl öl-
hárítandö, fölakasztötta. A vizsgálat tövöböl
örodönyöt föszölöten várják.

— Amerikai párba. Egy 21 éves
öjfu, b. Rökinga Therosianumban, Böcsben,
szíven löttö magát. Az intézötben a lövöt
senki som hallötta. Atyja a Mária-Tördözia-
rend lovágja, estöfööl aggödv, öia hosszas
ölmarradás — ennek öcsacöt az intézöte
küldö: nézze meg, nincs-e valami bajja bätö-
jának? Miután az a tanulökül hasztalan
kördözöködötöl után — szöbája öjtajan
köpogtatöt, de választ nem kapott. Az öjtöt
föltörvén, a homályos szöbában az ögyon
öltörtölve — ögy ölöttölen höllöt löttök. Az
asztalon töböl rendböl lövöl hevet, közdölük
ögy a szölközöz intözve, melyben böcsötöl
öktet köri, de az öngölökösögek ökät ögyik
som födözi föl. A „V-d“ amerikai mödöru
párbaöt gyanit.

— Nögyillkössög Pöcsöt. Egy helyböl tö-
lekölhivatöl öjök D. L. e hó 12-ön delütáni
örökben nejt, Szövor Valburgát, törlöl meg-
öyilköl. Mög delölölt ilötökös höyön megki-

ortetott a vizsalyban elö házások kibökítése, de sikertelenül; mert a vad szenvedélytől te- kaptott férj nem szorgyolóját a legborzas- tóbb szitkok és káromlások között a bekötö- bíró előtt árulni csapni. Ez déli 12 óra előtt történt a délután 2 órakor a szegény nő szíve már átdöfött, mire rögtön meghalt. Há- rom kiskorú gyermek siratja az anyát, kit a városi kórházból nagy néptömeg részvé- telével kihozták a sírkertbe. A nőgyilkos azonnal elfogatott a városháznál fogva tartatik.

Nyit posta.

S. H. Veszprém. Azért jöhettek ám az idühöz nem kötött cikkek ha még az itt levő meg nem jelent is; jó lesz - reszervá. T. V-nak: Nem tudjuk, mi történt veled? H. S. Kesztely: a Jovél semmi olyan érdekeset nem tartalmaz, hogy a közléso érdemes lett volna; kérünk tényeket. Egy költemény meg fog jelenni.

M. Gy-nak, Bécsbe: Kérjük gyakrabban a találko- zást. Nagy-Váradra: Használni fogjuk. H. X-nak: Szatmár. Kérünk minden hóban két tu- dósítást. Harkányba: A népdalnak utolsó strófája nagyon du- csög; igazsága talán. S. G. M. P. Uraknak: Örülünk rajta, hogy a név már is megkötötte hatását. Az író ásonban nem lehet mindent; a kivétel ösztönzés, példakalkali hatás önk- ket illeti. D. K-nak: „Ki a vívat”? Kaposváron kívül, nehéz volna megmondani. Egyébiránt még nincs is itt az ideje. A „Népbankok” irójának: tessék mai számunkat olvasni. K. E-nak, Mohácsra: Kaptá ön levelünket? „Né- pünk oktatása.” A 8-ik lapig jól foly; ezután mintha egészen más toll ontotta volna a tintát. Kizsájtásra pedig nincs időnk. S. P. Peaten: Nagyságod kívánsága folytán intéz- kedtünk; a csomagot Kaposvárra rendeltük. Kaldjuk átvizseltetnünk. R. L. Kár volna azért hajba kapni. A levelet által- adtuk.

B. P-nak, Marczali: Jövő számunk hozni fogja. Kér- rünk addig mást a becses nyórt is velünk tudatni. W. K-nak, Pécsre: mi oka ön hallgatásának? kér- jük önt, legyen szives velünk tudatni. „Arankához.” Bőrszató vers. M. A. P-nak: A caillagászati naptár elkészítésére kérjük; a díj iránt hiszem tisztában vagyunk. H. Gy-nak: A hóles mondásait később fogjuk, Kér- jük folytatását. D. J-nak, N.-B-be: Köszönet; közölni fogjuk sor- ban. Ezután ne hallgasson ön oly sokáig. Kérünk a naptárak számára is. Legközelebb magán levelünk meg- y.

Gazdasági tudósítás.

Nagy-Kanizsa, április 19-én 1865. Vidéki kocsik által piacunk látogatott volt a vásár alkalmával, do az árak nem igen változtak: Buz 3 frt 3 frt 20 kr. Roza 2 frt 2 frt 10 kr. Kukoricza 1 frt 90—2 frt. Zab 1 frt 15—20 kr. Árpa 1 frt 50—70 kr. Bab tarka 3 frt. Fehér 3 frt 50 kr.

Kaposvár, apr. hó 16. Időnk folyvást szép nomhogy tavassias, sőt vannak napok, mely- kon nyárba illő meleg van. A tavaszi munka nyakrafőre halad; a szőlőket kapálják, metszik. Mező, rétek zöldülnek. Az ősi ve- tések is most kezdenek gyarapodni, melyek nagyon hátra maradtak; általában azt a pa- naszt hallani gazdáinktól, hogy nagyon ga- zosak. Az előségi árak nézve mult számunkra utaljuk t. olvasóinkat, az árak alig pár krt javultak. Az előségi előségi daczára legmagas- sabban kelnek a sertések; a szarvas felotto drága; 50 kron fizottetik itczáját.

Bécsi pénzfolyam április 10.

5% metalliques 72.35; nemzett kölcsező 76.35; bankrészevények 798.— hitelintézeti részvények 1 b.10; orlatio agio 108.50; arany darabja 5.14 1/2.

Felolós szerkesztő: ROBOZ ISTVÁN.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Pongrácz István hitelközölnök ő szachivása! Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Lovász Péternek, Pongrácz István elleni keresetében a kielő- ződel végrehajtás utóbbinak az Összöl 42-dik számú t. j. könyvben I. alatti bejegyzett birtokára elrendeltetvén, az Árverési feltételek a kielőzöttel sorrend meg- állapítása tekintetéből hitelközölnök tárgyalási határnapul folyó hó 8-ik napjának reggeli 9 órája kitétetik; mire hitelközölnök azval hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fenebbi ügyletek bíróság fognak megállapítatni. Egyszermind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fenebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár mártus. hó 23. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Árverési hirdetmény.

Somogy megye polg. törvény- széke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Veiler Miksa szigetvári lakosnak felpe- reszése alatt Juranovics István igel- vári lakos elleni követelése fedezé- sere lezálogott és a szigetvári község 33. sz. t. j. könyvében 187 hr. sz. alatt foglalt és bíróság 1200 fr. o. ő. becsült ingatlanok Szibóth községben a helyszínen folyó évi április hónap 20-ik napjának reggeli 9 óráján — mint az első határnapon — elárverestni fognak; a második árverési idő, ha netán az első verés nem találkoznék, 1865. május hó 29-ik napjának reggeli 9 órájára a helyszínenre kitétetik, azal hogy ekkor fenebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is elad- natni fognak. Az Árverési feltételek a törvény- sák iródjában mindenkor megte- kinthetők. Kaposvárott márt. hó 17-n 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetmény.

Öv. Fábry Mátyasó hitelközölnök ő szachivása! Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Szokolay Teréznek öv. Lovász Péternek elleni keresetében a kielőzöttel végrehajtás utóbbinak Kaposvári 304. sz. t. j. könyvében 1—2. rendsz. a bejegyzett birtokára elrendeltetvén, az Árverési feltételek a kielőzöttel sorrend megállapítása tekintetéből hitelközölnök tárgyalási határnapul folyó évi április hó 27. napjának reggeli 9 órája kitétetik; mire hitelközölnök azval hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fenebbi ügyletek bíróság fognak meg- állapítatni. Egyszermind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt

tartanak, azt a fenebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár márt. hó 17. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Árverési hirdetmény.

Somogy megye polg. törvény- széke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bárdi Pap Ferenc Kapos- méri lakosnak felperesése alatt Bárdi Pap József Kaposméri lakos elleni követelése fedezésére lezálogott és a Kaposméri község 123. sz. telekjegyzéknyvében I. egy hatod és 2038. 2072. hr. sz. a foglalt és bíróság 630 ft. o. ő. becsült ingatlanok Kaposméri községben a helyszínen folyó évi május hó 1-25. napjának reggeli 9 óráján — mint az első határnapon — elárverestni fognak; a második árverési idő, ha netán az első verés nem találkoznék, f. évi június hó 1. napjának reggeli 9 órájára a helyszínenre kitétetik, azal hogy ekkor fenebbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is elad- natni fognak.

Az Árverési feltételek a törvény- sák iródjában mindenkor megte- kinthetők. Kaposvárott márt. hó 9. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetvény.

Konrássy Ferenc és neje Riedl József hitelközölnök ő szachivása! Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a veszprémi társaságnak Konrássy Ferenc és neje Riedl József elleni keresetében a kielőzöttel végrehaj- tás utóbbinak a Kaposvári 160 sz. t. j. könyvében 1. 1—6. rendsz. a bejegyzett birtokukra elrendeltet- vén, az Árverési feltételek a kielőzöttel sorrend megállapítása tekintetéből hitelközölnök tárgya- sái határnapul folyó évi április hó 18-ik napjának reggeli 9 órája kitétetik; mire hitelközölnök azval hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fenebbi ügyletek bíróság fognak meg- állapítatni. Egyszermind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fenebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, márt. hó 28. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetvény.

Zoka József hitelközölnök ő szachivása! Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Beneo Ferenc Brökösinek Zoka József elleni keresetében a

kielőzöttel végrehajtás utóbbinak a Kaposvári 391. sz. t. j. könyvében 4513. hr. szám alatt bejegyzett birtokukra elrendeltetvén, az Árverési feltételek a kielőzöttel sorrend megállapítása tekintetéből hitelközölnök tárgyalási határnapul folyó évi április hó 20-ik napjának reggeli 9 órája kitétetik; mire hitelközölnök azval hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fenebbi ügy- letek bíróság fognak meg állapítatni. Egyszermind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fenebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, márt. hó 7-én 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Hirdetvény.

Öv. Farkas Pál hitelközölnök ő szachivása! Somogy megye polg. törvényszéke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Stein Józsefnek öv. Farkas Pálné elleni keresetében a kielőzöttel végrehajtás utóbbinak a kielőzöttel sorrend megállapítása tekintetéből hitelközölnök tárgyalási határnapul f. évi április

Haszonbérbe adandó birtok.

Somogy megye Nagy-Bajomhoz tartozó pusztán nevezetesen:

Lóki pusztán 240 osztályozott holdakból álló bir- tok egy tagba, nagyobb részbe bízó termő földök, illő mennyiségbe lap rétek vannak, háromszáz kaszálatu is részbe véve, 2000 quadrat beültetett szőlővel és rondes birka usztatóval s elegendő lakással öllátva. — Ezen birtok haszonbérbe leginkább árendás birkások- nak ajánlatik.

Ugyan Somogy megyébe Nagy-Bajomhoz tartozó lenosinyi pusztán 120 hold nagy részbe erdei birtok, do birka legelőből álló, néhány hold szántó földel és jó réttel egy kis lakással öllátva, ugyan ezen pusztába, közel 28 hold buza termő jó szántó föld is hozzá ada- tik, ezen birtokok is leginkább árendás birkásoknak ajánlatik. — Az érdeklő felek bővebb tudomást lo- vélbe vagy személyesen nyerhetnek mindkét birtokra nézve **Bezerédi Boldizsár** urnál Nagy-Bajomba. 3—3

Bér- és örök eladási hirdetmény.

A lengyel-tóthi ugynevezett Rajkó malom f. évi április 24. három egymás utáni évekre április 2-án d. u. 3. órakor a l.-tóthi nagy vendéglőben árverés után haszonbérbe ki fog adatni, közhírré adatik továbbá, hogy az Inkey család közös tulajdonait a felső és alsó gamási, ih.-berényi, osiosói, ihárosi, antalfalusi és pogány sz.- pateri korsmáltatási jog a hozzájuk tartozó épületekkel örök árban eladandók, az eladási feltételek ih.-Berény- ben **Farkas János** ügyvéd urnál megtudhatók.

Egy Beregszászi-féle zongora és egy Wertheim pénzszekrény szabad kézből eladandó. Bővebben értekezhetni e lap kiadó hivatalában.

hó 8-ik napjának reggeli 9 órája kitétetik; mire hitelközölnök azval hivatnak meg, hogy meg nem jelenésük esetében a fenebbi ügyletek bíróság fognak megállapítatni. Egyszermind felhivatnak mind azok, kik a kijelölt birtokhoz igényt tartanak, azt a fenebbi határidőig ide bejelenteni siessenek. Kaposvár, febr. hó 28. 1865. Somogy megye törvényszéke mint telekkönyvi hatóság.

Árverési hirdetmény.

Somogy megye polg. törvény- széke mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy 600 ft. o. ő. becsült ingatlanok Felső-Kristian György boronka lakosnak felperesése alatt Péczek János fel- ső szifal lakos elleni követelése fedezésére lezálogott és a Felső-Zsitfa község 16. sz. telekjegyzéknyvében 410. hr. sz. a foglalt és bíróság Zsitfaközségben a helyszínen f. é. április hó 29. napjának reggeli 9 órájára mind első határnapon elárve- resteni fognak; a második árverési idő, ha netán az első verés nem találkoznék, f. évi május hó 29. nap- jának reggeli 9 órájára a helyszínenre kitétetik, azal hogy ekkor fene- bbi kijelölt ingatlanok a becsáron alól is elad- natni fognak. Az Árverési feltételek a törvény-

Kert megnyitás.

A n.-kanizsai „ZÖLDEA” vendéglős tisztelettel értesíti a nagyérdemű közön- séget, hogy vasárnap f. hó 23-án kertjét Grünbaum zene társulata működése mellett ünnepélyesen megnyitja; nem- különben hideg- és meleg izletes étkek, jó italokról, pontos szolgálatról gondos- kodván, jelenleg úgy, mint jövőre min- den törekvését oda fogja irányozni, hogy a tisztelt közönség ebbeli igényei- nek lehető legjobbban megfeleljen; minél fogva kegyes pártolást remél

Neustedler Pál, vendéglős.

Csicsóka eladás.

Nagy-Kanizsához közel a palini uradalomban e hó folytán 200—300 mérő **csicsóka** mérőnként úgy mint nagyban kész pénz fizetés mellett 80 krért mérőjét kaphatni. A palini gazdasági igazgatóság által **Grunner Ernő**, tisztartó.

Kos eladás.

A szent-miklósi uradalomhoz tartozandó Möriczhelyi pusztán 22 darabb tenyésztésre alkalmas **kos** akár gyapjasan akár pedig nyírés után szabad kézből elad- ndók. Bővebben értekezhetni a tisztartói hivatalnál Horváth-Sz.-Miklósnak, N.-Kanizsához 1/2 órányira.

Csicsóka eladás.

Nagy-Kanizsához közel a palini uradalomban e hó folytán 200—300 mérő **csicsóka** mérőnként úgy mint nagyban kész pénz fizetés mellett 80 krért mérőjét kaphatni. A palini gazdasági igazgatóság által **Grunner Ernő**, tisztartó.

Kos eladás.

A szent-miklósi uradalomhoz tartozandó Möriczhelyi pusztán 22 darabb tenyésztésre alkalmas **kos** akár gyapjasan akár pedig nyírés után szabad kézből elad- ndók. Bővebben értekezhetni a tisztartói hivatalnál Horváth-Sz.-Miklósnak, N.-Kanizsához 1/2 órányira.